© Библия таржама гьабиялъул институт, 2008

Маркица бицараб Рохалил хабар

«Маркица бицараб Рохалил хабар» хъван буго нилъер эраялъул I гIасруялъул кIиабилеб бащалъиялда. Гьеб тIехьалда руго ГIиса МасихIил гIумруялъулги вагIза-насихIатазулги хIакъалъулъ харбал. ГIиса МасихIил тIоцевесев чапарлъун рикIкIунев Пётрил кумекчилъун вукIун ватизе ккола Марк. Бицен буго Маркица жиндирго тIехьалда хъван ратилин Пётрил ракIалдещвеял. Маркица бицунеб буго ГIиса МасихIица Галилея улкаялда гьарурал ишазул, гьениса Иерусалималде гьабураб ахирисеб сапаралъул, ахирисеб анкьалда жанир ккарал лъугьа-бахъиназул, ахиралдаги гьев хъанчида ваялъул ва хваралъуса вахъиналъул хIакъалъулъ.

Гьеб тIехьалда ГIисаца абулеб буго Аллагьас жив витIун вугин, гIадамазе гIоло гIумру кьезе, гьел мунагьаздаса хвасар гьаризе ва абадияб гIумруялде рачине. Цогидал «Рохалил хабараздe» данделкун, Маркица цIикIкIун бицунеб буго ГIиса МасихIил ишазул хIакъалъулъ, гьесул вагIза-насихIатал гьенир гIемер гьечIо.

1 бетIер

ЯхIя аварагхалкъалда цеве вахъуна

[1]Аллагьасул вас ГIиса МасихIил хIакъалъулъ Рохалил хабар
гьадин байбихьулеб буго. [2]Ишая аварагасул тIехьалда ругел Ал-
лагьасул рагIаби ритIухълъана:
«Гьале, мун вачIиналде дуе нух къачIазе дирго илчи* вуго
дица цеве витIулев»;

---

* 1:2 *Илчи* – Аллагьас витIарав чи.

[3] «Цо ахIи буго авлахъалда рагIулеб:

– БетIергьанасе нух къачIай, битIизабе гьесда цебе шагьра!»

[4] Гьедин вачIана ЯхIя авараг авлахъалде. Нужерго мунагьал
чуризе гIоло, кантIун Аллагьасде руссаян ва лъадалъ ччун ра-
хъаян лъазабулеб букIана гьес. [5] Гьесухъе бачIунеб букIана Ягьу-
диялъул улка-ракьалъулги Иерусалималъулги тIолабго халкъ.
Жидерго мунагьал рехсон хадуб, Аллагьасде руссун, гьезул
мунагьал чуризе Иордан гIурул лъадалъ ччун рахъулаан ЯхIя-
ца гIадамал. [6] РетIунеб ретIелги ЯхIял варанидул квасул бу-
кIана, рачлихъ борчунги букIана хьвацIил рачел. Гьес кваналеб
жоги букIана гарцIги гIалхул гьоцIоги. [7] Гьес гIадамазда лъаза-
булеб букIана:

– Дида хадувго вачIунев вуго дидаса гIемерго къудрат цIи-
кIкIарав. ГIодове къулун гьесул хьитил рухьен бичизецин мус-
тахIикъав гьечIо дун. [8] Лъадалъ ччун рахъун, рацIцIад гьаруна
дица нуж. Гьес нуж рацIцIад гьарила Илагьияб РухIалдалъун.

ГIиса Аллагьасул Вас вукIин загьирлъула

[9] Гьел къоязда Галилеялъул Назарет шагьаралдаса гьениве ва-
чIарав ГIисаги Иордан гIурул лъадалъ ччун вахъана ЯхIяца.
[10] ГIиса лъадалъа къватIиве лъугьунаго, бихьана гьеб лахIзаталда,
зобалги кIирикьизарун, Илагьияб РухI, миккидул сураталда бор-
жун бачIун, гьесухъе рещтIунеб. [11] Цинги гьаракьги рагIана зо-
балаздасан:

– Мун вуго дие вокьулев дир Вас! Дудаса вохун вуго дун!

Илбисалъ хIалбихьула ГIиса къосинавизе

[12] ГьебсагIат гьеб РухIалъ ГIиса гIицIаб авлахъалде ине гьеси-
завула. [13] Гьеб авлахъалда кIикъого къо бана ГIисаца. Илбисалъ-
ги хIалбихьана гьениб гьев къосинавизе кIоларищали. Гьенив
гIалхул жанаваразда гьоркьовги вукIана ГIиса. Малаикзабиги
рукIана гьенир ГIисае хъулухъалъе.

ГIисал тIоцересел муридал

[14] ЯхIя авараг гвандинив тIамун хадув Галилеялде уна ГIиса.
Гьес гьениб лъазабула Аллагьасдасан Рохалил хабар. [15] Гьес абу-
леб букIана:

– Болжал щвана! Аллагьасул ПарччахIлъи тIаде гIунтIун буго!
Нуж кантIе, Аллагьасде русса! Гьеб Рохалил хабаралде иманги лъе!

16 Галилеялъул ралъдал рагIалдасан унаго, ГIисада рихьана
ччугIие гьин рехулел Симонги гьесулго вац Андрейги. Гьел ру-
кIана ччугIихъаби.

17 – Дида цадахъ рилълъа, – ян абуна гьезда ГIисаца. – Дица
нуж лъугьинарила гIадамал кколел ччугIихъабилъун. 18 Гьенибго
гьинги тун, гьебсагIат гьел ГIисада цадахъ уна. 19 Гьениса гIе-
мерго рикIкIалъилалде, ГIисада рихьана Зебедайил вас Якъубги
гьесулго вац Иоаннги. ЧчугIа кквезе гьин къачIалел рукIана
гьелги росода тIад. 20 Гьездеги ахIана ГIисаца, жинда цадахъ ри-
лълъаян. Жидерго эмен Зебедайги гьесул хIалтIухъабиги росо-
нир тун, гьев кIиявгоги ана ГIисада цадахъ.

ГIисаца унтарал гIадамал сахлъизарула

21 Цинги гьел щвана Капернаум шагьаралде. Шамат къо тIаде
щварабго, синагогаялъувеги вачIун, гьениб гIадамазе вагIза гьа-
бизе лъугьана ГIиса. 22 ГIисал вагIзаялъ хIикмалъизарун рукIана
гьел. Диниял гIалимзабаз гIадин гуреб, цо хIалкIолъи жиндилъ
бугев чияс гIадин малъулеб букIана гьес.

23 Синагогаялъуве лъугьун вачIана хъубаб женалъ ккурав цо
чи. Гьев ахIдезе лъугьана:

24 – Нижедасан дуе къваригIараб щиб, Назареталдаса ГIиса!
Ниж гъуризейищ мун вачIун вугев! Дида лъала мун щивали.
Илагьияв чи вуго мун! Аллагьас витIун вуго мун!

25 Амма ГIисаца жен чIезабуна:

– КIал къай дуца! Нахъе а мун гьесул чорхолъа!

26 Гьев чиясул нусабго лага сородизабуна шайтIаналъ. Цин-
ги гIасияб гьаракьги гьабун, лъутун ана гьеб гьесул чорхолъа.
27 Гьелда гIажаиблъун-хIикмалъун хутIана гIадамал. Гьез цоцаз-
да гьикъулеб букIана:

– Гьабго щиб хIикмат? ЦIияб гIелмуцинищ гьаб? Хъубал
жундузецин амру гьабизе кIолеб къудрат кинаб, гьесул амруя-
лъе мутIигIлъулел жундулги кинал?

28 ТIолабго Галилеялда хехго тIибитIун ана ГIисал хIакъа-
лъулъ хабар.

ГIисаца Пётрил якьад сахлъизаюла

29 ГьебсагIат синагогаялъуса къватIиве вахъун, цадахъ Якъуб-
ги Иоаннги рачун, гьев ана Симонилги Андрейилги бакIал-
де. 30 ЦIа-каналъул унтуца бусаде ккун ятана Симонил якьад.

ГьебсагIат ГIисада бицуна гьей унтун йигилан. 31 АскIове ун,
ГIисаца гьей, кверги ккун, йорхизаюла. ЦIа-канги ун, якьад гьа-
зие квен-тIехалда квалквадизе лъугьуна.

32 Бакъ тIерхьун, маркIачIубер рукIкIарабго, киналго унта-
ралги хъубал жундуз ккуралги рачIана ГIисахъе рачун. 33 ТIолаб-
го шагьар бакIарун букIана гьеб сордоялъ Симонил кавудахъе.
34 ГIисаца сах гьаруна батIи-батIияб гIузруялъ унтарал гIемерал
гIадамал. Чанги чиясул чорхолъа бачахъана хъубаб жен. Гьес хъу-
бал жундул кIалъазе риччалароан, гьезда лъалеб букIиндалха
гьев щивали.

35 Нахъисеб къоялъ хъахIлъи барабго тIадеги вахъун, ГIисаца
нух босана гIадан-чи гьечIеб бакIалде ва гьенив Аллагьасе гьа-
ри-дугIаялде вуссун чIана. 36 Гьесул лъалкIда хадур рахъарал Си-
монидаги гьасда цадахъ рукIараздаги ватана ГIиса. 37 ГIисада гьез
абуна киналго мун валагьулел ругилан. 38 ГIисаца гьезда абуна:

– Рилълъа сверухъ ругел росабалъе ва шагьаразде, гьенибги
халкъалъе Рохалил хабар бицине ккола дица. Гьелъие гIололъи-
далха дун гьаниве вачIарав.

39 ТIолабго Галилеялъул ракьалде щун, синагогабазде ун, гIа-
дамазе вагIза гьабуна гьес ва чангиязул чурхдулъа жундул ра-
чахъана.

ГIисаца вацIцIалъизавула барасалъ унтарав цо чи

40 Барасалъ унтарав цо чи вачIана ГIисахъе ва накабазда чIун
гьардезе лъугьана:

– Дуе бокьани, дуда кIолаха дун вацIцIалъизавизе!

41 Гьесда гурхIун ГIисаца, гIебеде битIун квер хъвана гьесда.
Цинги абуна:

– Дие бокьун буго мун вацIцIалъизе. ВацIцIалъе мун!

42 ТIад букIараб чанхъги гъенон ун, гьебсагIат вацIцIалъана
гьев чи. 43-44 Нахъе витIулаго, ГIисаца гьесда лъазабуна:

– Вореха, дуца лъиданиги бицунге гьаб хIалтIи! Мусал къану-
налда рекъон, мунго вацIцIалъун вукIин гIадамазда лъазе, ка-
шишасухъеги ун, гьесда дурго черх бихьизабе ва мунго вацIцIа-
лъаралъухъ къурбанги хъвезабе.

45 Амма гьениса нахъе аравго, гьев чи лъугьана ккараб иш
киназего гьурщизе. Гьединлъидал ГIисада кIвечIо тIатун ша-
гьаралде вачIине, гIадан-чи гьечIеб бакIалда вахча-хьван чIезе
ккана. Амма киса-кисагоги гIемераб халкъ бачIунаан гьесухъе.

2 бетIер

ГIисаца сахлъизавула палижалъ ккурав чи

[1] Чанго къоялдасан ГIиса нахъеги Капернаумалде вачIана. Гьеб-
сагIат гIадамазда лъана гьев рокъове тIадвуссун вукIин. [2] Гьесухъе
бачIараб халкъалъул гIемерлъиялъ нуцIикIалтIацин хутIун бу-
кIинчIо гIадамазе чIезе бакI. Гьезие Рохалил хабар бицунев вукIа-
на ГIиса. [3] Гьебмехалъ ункъояс восун гьениве вачIана палижалъ
ккурав цо чи. [4] КIалтIе ракIарун рукIарал гIадамазул гIемерлъиялъ
ГIисада аскIове восизе санагIат ккечIелъул, гьев вугеб рукъалъул
тIохги бичун, гьениса гъоркье биччазе ккана унтарав тIад лъураб
турут. [5] Гьел гIадамазул божи бихьун, ГIисаца унтарасда абуна:
– Мунагьаздаса вацIцIалъана, дир вас, мун!
[6] Гьенир гIодор чIун рукIарал цо-цо диниял гIалимзабаз пик-
ру гьабуна: [7] «Аллагьасде гIасилъунцин гурищ гьав вугев? ГIицI-
го Аллагьасда гурони, лъида кIолеб инсанасул мунагь чуризе?»
[8] ГIисада гьебсагIат лъана жиндир хIакъалъулъ гьезул гьеди-
нал пикраби рукIин. Гьездехун вуссун, ГIисаца абуна:
– Щай нужеца нужерго рекIелъе гьединал пикраби риччалел?
[9] Кинаб бигьаяб: унтарасда «Мун мунагьаздаса вацIцIалъанилан»
абизейищ, яги «ТIаде вахъун, дурго турутги босун, вилълъан-
хъейилан» абизейищ? [10] Амма нужеда лъан букIа: ГIадамил Лъи-
мадул ихтияр буго гьаб ракьалда гIадамазул мунагьал тIасалъу-
гьун тезе, – янги абун, ГIиса унтарасдехун вуссана:
– [11] Дица дуда абулеб буго: тIаде вахъа, дурго турутги босун,
рокъове а!
[12] Ралагьун гIадамалгун гьев чи гьебсагIат тIаде вахъуна, жин-
дирго турутги босун, къватIиве уна. Киназго хIикмалъун Алла-
гьасе рецц гьабуна. Гьез абулеб букIана гьадинаб иш киданиги
бихьичIилан.

ГIисаца Левий муридлъун восула

[13] Гьениса къватIиве вахъун, ГIиса нахъеги Галилеялъул ралъ-
дахъе ана. Гьенибеги тIолабго халкъ бачIана гьесда хадуб. ГIи-
саца гьезиеги гьабуна вагIза-насихIат. [14] Нухлул хIакъ бакIару-
леб бакIалда гIодов чIун вихьарав Алфейил Левий абулев гьеб
ишалъе тIамурав чиясда цевесан унаго, ГIисаца гьеса абула:
– Дида цадахъ вилълъа, – ян.

Вахъун ГIисада цадахъ уна гьевги.
[15] Гьале Левийил бакIалда кваналев вукIана ГIиса. Гьесда ва
гьесул муридазда цадахъ гIодор чIун кваналел рукIана гIемерал
магъало бакIарулел чагIи ва цогидабги мунагь-хIакъалъул агьлу.
ГIисада цадахъ ругезда гъорлъ гIемер рукIана гьеб тайпаялъул
гIадамал. [16] ГIисада аскIор гIодор чIун кваналел гьел рихьидал,
фарисеязул диниял гIалимзабаз гьесул муридазда абулаан:

— Магъало бакIарулел чагIаздаги цогидаб мунагь-хIакъалъул агьлуялдаги цадахъ квана-гьекъон вукIине бегьилищ гьав?
[17] Гьеб рагIун, ГIисаца гьезда абуна:

— Сахазе гурев тохтир хIажалъулев, унтаразейин. Аллагьасде руссине муъминзаби ахIизе гуро дунги вачIун вугев, мунапикъзаби ахIизейин.

КIал кквеялъул хIакъалъулъ

[18] ЯхIял муридазги фарисеязги кIал ккураб заман букIана
гьеб. АскIоре рачIун гIадамаз ГIисада гьикъана:

— ЯхIял муридалги фарисеязулалги кIал ккун ругеб мехалъ, гьал дур муридаз щай кIал кколареб? — абун.
[19] ГIисаца гьезда абуна:

— БахIарав аскIов вугебгIан мехалъ, гьес берталъе ахIарал гьудулзаби квана-гьекъечIого кIал ккундайха рукIинел? БахIарав
аскIов вугебгIан мехалъ гьез кIал кквезе бегьуларо. [20] РачIина
бахIарав гьезухъа вахъун арал къоялги, гьеле гьел къояз кквела
гьез кIалги. [21] Лъицаниги баларо басрияб ратIлида цIияб рукъи:
цIияб букъулаго басрияб бихъун ина, каратIги дагьабги кIодолъила. [22] Лъицаниги тIоларо басрияб рахълъеналъубе цIияб ча-
гъирги. Гьелъ рахълъен багьизабула, гьебмехалъ чагъирги рахълъенги хола. ЦIияб чагъир тIезе ккола цIияб рахълъеналъубе.

Шамат къоялъул хIакъалъулъ

[23] Пуланаб шамат къоялъ ГIиса унев вукIана цо хурзабахъан.
Гьенисан унаго, ролъул тIорал ретIизе лъугьана гьесул муридал.
[24] Гьебмехалъ фарисеяз ГIисада абуна:

— Балагье шамат къоялъ гъоз гьабулеб бугеб жо: Мусал къануналъ гьабизе гьукъараб иш гьабулеб буго.
[25] ГIисаца гьезда абуна:

— Унго, киданиги цIаличIебищ нужеца, живгоги цадахъ рукIаралги рес къотIун, ракъун хутIидал, Давудица щиб гьабурабали?

[26] Бищунго кӀудияв кашишлъун Абиатар вугеб заманаялда, Аллагьасул рокъове жанивеги лъугьун, гьениса босун Давудица жинцагоги кванан буго, цадахъ рукӀаразеги кьун буго гӀицӀго кашишзабаз гурони кваназе гьукъараб чед.

[27] Цинги ГӀисаца гьезда абуна:

– ГӀадамал шамат къоялъе гӀоло гуро рижун ругел, шамат къо гӀадамазе гӀоло бижун буго. [28] Гьединлъидалин шамат къоялъулги ихтияр ГӀадамил Лъимадухъ бугеб.

3 бетӀер

ГӀисаца сахлъизавула цо квер бакъварав чи

[1] Цоги нухалъ синагогаялъуве вачӀиндал, ГӀисада гьенив ватана цояб квер бакъварав чи. [2] ГӀисада хадуб хал ккурал гӀадамалги рукӀана, гьес гьев чи сахлъизавуни, шамат къоялъ гьабураб хӀалтӀийилан, гьесде гӀайиб гӀунтӀизабизе бокьун. [3] Квер бакъварав чиясда ГӀисаца абуна:

– ТӀаде вахъун, рукъ бакьулъе вачӀа! – ян.

[4] Гьел гӀадамаздехун вуссун, ГӀисаца гьикъана:

– Шамат къоялъ лъикӀлъи гьукъун бугебищ, квешлъи гьабизе изну бугебищ? Чиясул рухӀ хвасар гьабизейищ кколеб, яги гьев хвезавизейищ кколев?

Гьел руцӀцӀун чӀана. [5] Цо ццидалаб берги гьезда речӀчӀизабун, гьезул ракӀазул согӀлъиялдаса пашманлъарав ГӀисаца дов чиясда абуна:

– Квер гӀебеде битӀе, – ян.

Гьесги квер гӀебеде битӀула, гьебсагӀат гьебги сахлъула. [6] Гьебмехалъ синагогаялъуса къватӀире рахъаралго, фарисеялги гьеродилалги данделъула ГӀиса киндай тӀагӀинавилаян тадбиралъе ургъизе.

ГӀисахъе гӀемераб халкъ бакӀарула

[7-8] ГӀиса жиндирго муридалгун цадахъ Галилеялъул ралъдал рагӀалде ана. Гьесда цадахъ добе багъарана Галилеялъул халкъалъул кӀудияб руккел. Ягьудиялдасаги, Иерусалималдасаги, Идумеялдасаги ва Иордан гӀурул доб рахъалдасаги гӀемераб гӀалам бачӀана гьенибе, ГӀисал хӀалкӀолъиялъул хабар рагӀун. Тиралъул ва Сидоналъул ракьалдаса рачӀаразулги чӀахӀиял руккалаби гӀуна гьенир. [9] Гьениб муридазда гьес тӀадкъана жив тӀаде вахине раса хӀадур гьабеян: гӀадамазул гӀемерлъиялъ, гьел тӀаде къан

рачIине гурилан хIинкъун вукIана гьев. 10 ГIемерал унтарал
гIадамал сах гьарун рукIана ГIисаца, гьединлъидал черхалда
унти-гIузру бугел чагIи гIедегIулел рукIана гьесухъе, гьесда цо
квергIаги хъвазе щвелародаян. 11 ГIиса вихьараб мехалъ, хъубал
жундуз ккурал чагIи гьесда цере накабазда чIолаан ва ахIдолаан,
мун Аллагьасул Вас кколилан. 12 Амма ГIисаца жундузда лъаза-
булаан жив щивали бицунгейилан.

ГIисаца анцIила кIиго чапар тIаса вищула

13 Гьале ГIиса магIарде вахана. Гьес гьенире ахIана жиндиего
рокьарал муридал. Гьелги ГIисада аскIоре ана. 14 Гьес анцIила
кIигояв чапарзабилъун гьаруна, жиндаго цадахъ рукIинеги, Ро-
халил хабар лъазабизе ритIизеги, 15 гIадамазул чорхолъа жундул
рачахъулеб къудрат кьезеги. 16 Гьел рукIана: ГIисаца Пётр абун
тIокIцIар жиндие кьурав Симон, 17 Зебедайил вас Якъуб, гьев
Якъубилго вац Иоанн (гьев кIиясего ГIисаца кьун букIана Боа-
нергес абураб цIар – гьебги ккола «Гъугъадиялъул васал» абураб
магIнаялъул рагIи), 18 Андрей, Филипп, Бартоломей, Матфей,
Фома, Алфейил вас Якъуб, Фаддей, Симон КIанъанаъ*, 19 хадув
ГIисае хилиплъарав Ягьуда Искариотги.

Илагьияб РухIги жундузул ханги

20 ГIиса тIадвуссун рокъове щвана. Нахъеги гьенибе бакIара-
раб халкъалъул гIемерлъиялъ, ГIисаеги гьесул муридазеги сана-
гIалъи ккечIо гIодорчIун чадил мочIу кIалдиб лъезе. 21 Гьев ву-
ссун вукIин лъан, гьесул бетIер сверун бугилан абулебги рагIун,
ГIисал цебесеб гIагарлъиялъул чагIи рачIана гьев нахъе вачине.
22 Иерусалималдаса рачIарал диниял гIалимзабазни абулеб бу-
кIана жундузул хан вугин ГIисал чорхолъе лъугьун, ва гьеле
гьев жундузул ханас кумек гьабулеб бугин гьесие жундул рача-
хъизеян. 23 Гьебмехалъ аскIореги ахIун, ГIисаца гьезда, мисал
бачун, бицана:
– Кин кIолеб илбисалда жибго бачахъизе? 24 Цо пуланаб хан-
лъиялда жаниб кьал ккани, гьеб ханлъи биххичIого хутIуларо.
25 Цо хъизаналда жаниб кьал ккани, гьеб хъизанги биххичIого
хутIуларо. 26 Гьединго илбисги жибго жиндаго дандечIун кьалда

* 3:18 *КIанъанаъ* – Рималъул къайсарасул парччахIлъиялда данде къеркьо-
леб букIараб къокъаялъул чи.

бугони, гьеб къечIого хутIуларо. Гьелъул иш лъугIулагури гьебме-
халъ. 27 Цо къуватав чиясул рокъове лъугьун, гьесул боцIи-рикъ-
зи бикъизе кIоларо, цин гьев вухь-вухьун рехун хадуб гурони.
Гьебмехалъ кIвела гьесул рукъ бикъизе.

28 ХIакълъун абулеб буго дица нужеда: гIадамазул киналниги
мунагьал ва кигIан кIудиял рукIаниги гьесда лъурал бугьтанал
тIасалъугьун тезе руго БетIергьанас. 29 Амма Илагьияб РухIал-
да бугьтан лъурав чиясе тIасалъугьин киданиги букIине гьечIо.
Абадиялъги тIаса ккеларо гьесдаса гьеб мунагь.

30 (ГIисаца гьедин абуна, гьез абулеб букIиндал гьев жундуз
ккун вугилан.)

ГIисахъе рачIуна гьесул эбелги вацалги

31 Цинги ГIисахъе рачIуна гьесул эбелги вацалги. Дора къва-
тIир жалгоги чIун, гьев ахIизе чи витIула гьез. 32 ГIемерал гIада-
мал рукIана гьебмехалъ ГIисада аскIор. Гьесда абуна:

– Доле дора къватIир духъ ралагьун чIун руго дур эбелги ва-
цалги. Мун цIехон рачIун руго дол.

33 ГIисаца гьезда абуна:

– Эбеллъун щий дие кколей ва вацаллъунги щал кколел?

34 Цинги жинда сверухъ гIодор чIун ругезухъ берги тIамун,
ГIисаца абуна:

– Гьале дир эбелги дир вацалги. 35 Щайгурелъул Аллагьасул
амру-нагью тIубазе гьабулев чи щив вукIаниги, гьев ккола дие
вацги, яцги, эбелги.

4 бетIер

Аллагьасул ПарччахIлъиялъул мисалал

Хуриб хьон хьалев чи

1 Нахъеги ралъдал рагIалда гIадамазе вагIза-насихIат гьабизе
лъугьана ГIиса. ГIемераб халкъ бакIарун букIана гьесухъе. Гье-
динлъидал, ралъдалъ бугеб росодеги вахун, гьенив гIодов чIун
вукIана гьев. ТIолабго халкъин абуни ралъдал рагIалда эхетун
букIана. 2 ГIемераб хабар бицана гьезие ГIисаца, батIи-батIиял
мисалалги рачана.

3 – ГIенеккея: хуриб хьон хьазе вахъун вукIанила цо чи. 4 Хьа-
лаго-хьалаго цо-цо мугьал нухде ротанила, роржун рачIун

хIанчIаз рищанила гьел. 5 Цо-цо мугьал ракьул хъал гурони тIад
гьечIеб тIалде кколел рукIанила. Ракь тIеренаб букIиндал, гьел
гьенир хехго тIирщанила ва тIаде раккизе лъугьанила. 6 Амма
бакъ тIад речIчIарабго, речIан анила гьел, ва гъваридго ракьу-
лъе кьалбал риччан рукIинчIелъул, хеккого ракъванила. 7 Цоги-
ги мугьал заз-хъарахъалда гъорлъе кканила, хIалигъун бижараб
чIахIицаги зазицаги гьел гъанкъун реханила, ва гьезда тIад тIорги
бечIанила. 8 Цогидал мугьал кканила лъикIаб ракьалда тIаде, гьез-
дасан рижанила ва гIун рачIанила тIорал: гьезул цоялда букIани-
ла лъеберго, цогидалда – лъабкъого ва цо-цоялда – нусгоги мугь.
9 Цинги ГIисаца абуна:
– ГIундул ругезда рагIизе биччанте гьеб!
10 Жалго хутIидал, дов анцIила кIиявго чапарасги цогидал ца-
дахъ рукIаразги ГIисада гьикъана, мун мисал бачун кIалъаялъул
магIна щибилан. 11 ГIисаца абуна:
– Нуж руго Аллагьасул ПарччахIлъиялъул балъголъаби лъазе
рес щварал гIадамал, амма цогидазе кинабго мисалаздалъун би-
цуна, – 12 ралагьун ругониги гьезда бихьунгутIизе, гIенеккун ру-
гониги рагIунгутIизе, бичIчIунгутIизе. Гьедин букIинчIебани,
гьел Аллагьасде руссинаан ва гьезул мунагьалги чурилаан.
13 Цинги гьес абуна:
– Унго бичIчIичIебищ нужеда доб мисалалъул магIна? Гьеб
бичIчIуларел нужеда цогидал мисалал кинха ричIчIилел? 14 Хьон
хьалев чи ккола рагIи хьалев чи. 15 Цо-цо чиясул иш ккола нух-
де роргарал хьодул мугьазда релълъун. Гьесул гIинда рагIани
Аллагьасул рагIи, гьебсагIатго бачIун илбисалъ бикъун уна гье-
сул рекIелъе ккун букIараб рагIи. 16 Гьединго цогидал гIада-
мал релълъуна ракьул хъал гурони тIад гьечIеб тIалде рортарал
мугьаздасан бижаралда. РагIини гьездаги рагIула ва гьебсагIат
рохун къабулги гьабула. 17 Амма рекIел гъварилъуда кьалбал
гьечIелъул, гьеб халат хутIуларо. Къабул гьабураб рагIи сабаб-
лъун хIинкъабиги къварилъабиги тIаде ккараб мехалъ, гьеди-
нав чияс къо хIехьоларо. 18 Цогидал релълъуна заз-хъарахъалда
гъорлъе рортарал мугьаздасан бижаралда. 19 РагIини гьездаги ра-
гIула, амма гьезул рекIелъе лъугьарал гьаб дуниялалъул тIа-
лаб-агъазалъ ва бечелъиялдаги тIагIам-лазаталдаги хадур хача-
диялъ гьеб рагIи гъоркь къинабула. Гьединазул хIалухъенги
букIунаро. 20 Амма руго лъикIаб ракьалде рортарал мугьазда-
сан бижаралда релълъарал гIадамалги. РагIиги гьезда рагIула,

къабулги гьабула. ХIалухъенги бижула цоязе лъеберго, цоги-
дазе лъабкъого, цо-цоязе нусго нухалъцин цIикIкIараб.

Чирахъалъул хIакъалъулъ

21 Цинги ГIисаца гьезда абуна:

– СахIида гъоркь яги хьонбакIалда гъоркь лъезейищ чирахъ
бакун рокъобе жанибе босулеб? Борхатаб бакIалда гурищ гьеб
лъолеб? 22 Балъгоябщинабги тIатунеб, бахчарабщинабги загьир-
лъулеб. 23 ГIундул ругезда рагIизе биччанте гьеб!

24 Цоги гьес абуна:

– Балагьея, гIинтIаме гьаб дир калимаялъухъ: кинаб сахIалъ
нужеца борцаниги, гьединабго сахIалъ борцине буго нужееги,
ва нужее тIадеги жубазе бугеб. 25 Кодолъи бугесе тIадеги кьезе
буго, кодолъи гьечIесухъа бугебги бахъизе буго.

Ракьулъе рехараб хьодул мугьалъул хIакъалъулъ

26 Цоги ГIисаца абуна:

– Аллагьасул ПарччахIлъи релълъуна цо гьадинаб ишалда.
Масала, пуланав чияс ракьулъе рехула хьодул мугь. 27 Цинги
къаси кьижун, къад вахъун, жиндирго яшавалда вукIуна гьев, ва
гьесда лъаларо кин гьеб мугь тIирщулебали, тIаде баккулебали.
28 Ракьалъ жинцаго тIалаб гьабула мугьалъул: цин гьеб тIаде ба-
ккула, хадуб тIор бала, тIоралда мугь цIубала. 29 Гьале, тIоралда
мугь барщарабго, босун нилъгун вачIуна гьев лъилъаризе, хур
бакIаризе заман щун бугелъул.

Горчицаялъул мугьалъул хIакъалъулъ

30 Цоги гьес абуна:

– Сунда релълъунеб Аллагьасул ПарччахIлъи? Яги кинаб
мисал бачун гьелъул сипат цебе чIезабилеб? 31 Масала, гьеб ре-
лълъуна горчицаялъул хьодул мугьалда. Гьеб буго ракьалде хьа-
лел киналго хьоназда гьоркьоб бищунго гьитIинаб хьодул мугь.
32 Амма гьеб мугь ракьулъе ккани, гьелдасан лъугьуна бищунго
кIудияб хъарахъ, ва гьелъул чIахIиял гIаркьалабазул рагIдукь
хIанчIаз бусабицин гьарула.

33 Гьедин гIемерал мисалалги рачун, гьезда бичIчIуледухъ бицуна-
ан ГIисаца Рохалил хабар. 34 Мисал гъорлъ гьечIеб каламго букIу-
нароан гIадамаздехун гьесул. Цинги жалго хутIараб мехалъ, жин-
дирго муридазда бичIчIизабулаан гьес гьеб киналъулго магIна.

ГІисаца гьури къотІизабула

35 Гьебго къоялъ маркІачІул гІужалъ ГІисаца муридазда абуна
ралъдал доб рахъалде рахине кколилан. 36 Халкъги нахъе битІун,
ГІисаги вачун, гьел рахана гьев тІад вукІараб доб росоде. Цоги-
дал русбиги рукІана гьезда цадахъ. 37 Кутакаб гьури бахъана: ре-
чІчІун рачІарал карачалабаз раса лъадал цІолеб букІана. 38 ГІиса
гьебмехалъ, цо къаданибжоги лъун, росол нахъисеб рахъалда кьи-
жун вукІана. АскІоре ун, муридаз ворчІизавуна гьев:
– Я, МугІалим! Нилъ гъанкъизехъин рукІиналъул ургъелго-
йищ дуе гьечІеб? – абун.
39 ТІаде вахъун гьес гьорода лъазабуна, тІокІаб пугейилан, ка-
рачалабазеги: «РуцІцІун чІа!» – ян амру гьабуна. ГьебсагІат гьу-
ри къотІана, тІубанго сихІ къотІун дуниялги хутІана.
40 Цинги ГІисаца жиндирго муридазда абуна:
– КигІан хІинкъарал чагІи нужго! Кибе араб нужер божи-иман?
41 Гьебмехалъни цІакъго-цІакъ хІинкъана гьел, гьуриги кара-
чалабиги жиндие мутІигІав гьавго кинав чийилан цоцазда абу-
леб букІана гьез.

5 бетІер

ГІисаца сахлъизавула жундуз ккурав чи

1 Гьале гьал щвана Галилеялъул ралъдал добаб рахъалда бугеб
герасеназул* улкаялде. 2 ГІиса ракъдаде рещтІараб мехалъ, цойи-
дасанго гьесда дандчІвана хабалазул нохъаздаса къватІиве ва-
чІунев хъубал жундуз ккурав цо чи. 3 Гьениб хабалазухъ букІана
гьесул чІейи**, ва гьанже щивниги вукІинчІо рахас бан гьев ву-
хьине кІолев чи. 4 Кверазда рахсал ран, бохдузда маххал ран, чан-
цІулго вухь-вухьана гІадамаз гьев, амма рахсалги гьес тІутІун
ралаан, маххалги гъурун рехулаан. Лъиданиги кІолеб букІинчІо
гьев квегъизе. 5 Къасиги къадги – кидаго гохІал, нохъал тиру-
лаго ахІдолев-чІчІичІчІидулев вукІунаан гьев, ганчІазда тункун
лъурал ругъназул цІун черхги букІунаан. 6 РикІкІадасанго ГІиса
вихьидал, векерун вачІун гьев гьасда цеве кІалагъоркье речІчІа-
на 7 ва ахІдезе лъугьана:

* 5:1 *Герасенал* – Галилеялъул ралъдал рагІалда яшав гьабун букІараб халкъ.
** 5:3 Гьесул чІейи букІана кьурулъ рикІун хабалазе гьарурал нохъазда жаниб.

– ТIадегIанав Аллагьасул Вас ГIиса! Щиб дуе дидасан къва-
ригIараб? Аллагьасул цIар бахъун гьарулеб буго дуда, дие гIазаб
кьоге! – ян.

8 (ГIисаца шайтIаналъе амру гьабун букIиндалха гьесул чорхо-
лъа къватIибе лъугьаян.)

9 Цинги ГIисаца гьикъана дуда цIар щибилан. Жаваб кьуна:

– «Бо» буго дида цIар. Щайгурелъул ниж гIемерал руго гьанир.

10 Цинги ГIисада цIакъ гьардезе лъугьана, гьаб улкаялдаса жал
нахъе гъогейилан. 11 Гьениб цо мугIрул ссанда кваналеб букIана
болъоназул кIудияб рехьед. 12 Жундуз ГIисада гьарана жал гьел
болъоназда гъорлъе риччайилан. 13 Гьес изну кьуна. Гьев чиясул
чорхолъа къватIиреги рачIун, хъубал жундул болъоназулъе лъу-
гьана. ГьебсагIат тIубараб рехьед – кIиазаргогIанасеб болъон цо
борхатаб бакIалдасан цадахъго ралъдалъе кIанцIун ана ва гье-
нир гъанкъана.

14 Болъоназул гIухьби гьениса лъутун ана, ва шагьаралдаги ро-
сабалъги гьез бицана ккараб жо. Цинги лъугьа-бахъараб иш
бихьизе гIадамалги рачIана гьенире. 15 ГIисада аскIоре щведал,
гьенив гIодов чIун ватана дов жундузул боялъ гьалаглъизавун
вукIарав чи: тIад ретIелги буго гьесда, камилаб гIакълу-лъаял-
даги вуго. ГIадамазул рекIелъе хIинкъи лъугьана. 16 Гьенир ру-
кIараз бицана жундуз ккун вукIарасул лъугьарабги дол болъона-
зул ккарабги. 17 Гьебмехалъ гьел гIадамаз ГIисада гьарана жидер
ракьалдаса нахъе айилан. 18 ГIиса росоде вахиндал, дов жундуз
ккун вукIарав чияс гьесда гьарана живги цадахъ вачейилан.
19 Амма ГIисаца изну кьечIо. Гьес абуна:

– Гьанже мун рокъове а ва дурго агьлуялда бице БетIергьанас
дуего гьабураб лъикIлъиялъулги, гьев дуда гурхIараб куцалъулги
хIакъалъулъ.

20 Инеги ун гьев чияс АнцIшагьаралъул гIадамазда гьоркьоб
тIибитIизабуна ГIисаца жиндие гьабураб хIалкIолъиялъул ха-
бар. Киналго гьелда хIикмалъун хутIун рукIана.

ГIисаца унтарайги сахлъизаюла хварайги чIаголъизаюла

21 Нахъеги росодаги рекIун, ГIиса ралъдал добцояб рагIалде щва-
раб мехалъ, гIемераб халкъ бакIарана гьесухъе. Гьев вукIана ралъ-
дал рагIалда эхетун. 22 Гьале, гьениве вачIуна синагогаялъул хIа-
кимзабазул цояв. Яир букIана гьесда цIар. ГIиса вачIун вихьидал,
гьев гьасда цеве накабазда чIола, 23 ва кутакалда гьардезе лъугьуна:

– Дир яс холей йиго, вачIун дуца цо квер хъвани, сахлъила
гьей, чIаго хутIила гьей.
24 ГIиса гьесда цадахъ уна.
Гъуркъун хадур рачIунел гIадамазул руккелалъ гьоркьов ваза-
вун вукIана гьев. 25 АнцIила кIиго соналъ би къотIичIого ва черх
бацIцIалъичIого йикIарай, 26 жиндир бугебщинаб боцIи-рикъзи
тохтирзабазе кьуниги, дагьайги квеш лъугьун гурони, гьезда ма-
дар лъугьинабизе кIвечIей цо пуланай чIужугIаданалъ, 27 ГIисал
хабар рагIидал ячIун, халкъалъул гурулъ вугев гьесухъе нух ба-
хъула ва нахъасан гьесул ратIлида квер хъвала. 28 ГIисал ратI-
лидагIаги квер хъвазе щвани, жий сахлъилин ракIалде кколаан
гьелда. 29 ГьебсагIатго къотIана гьелъул чорхолъа чвахулеб бу-
кIараб би, ва гьеб гIазабалдаса жийго хвасарлъарайлъи бичIчIа-
на гьелда. 30 Гьебго заманаялда ГIисадаги лъана цо чи сахлъиза-
визе кIолеб къуват жиндир чорхолъа араблъи.
– Лъица дир ратIлида квер хъвараб? – абун гьикъана гьес,
халкъалдехунги вуссун.
31 Гьесул муридаз абуна:
– Дуда сверухъ гъуркъун бачIунеб бугеб гIалам бихьулагу-
рищ дуда. Гьединги букIаго, жинда хъварав чи щивилан абулеб
буго дуца.
32 ГIисайин абуни, жиндир ратIлида квер лъица хъварабали
лъазе, сверухъе валагьахъдилев вукIана. 33 Жиндиего лъугьараб
ишги бичIчIун, хIинкъун сородилаго ячIуна дой чIужугIадан
ГIисада аскIое ва, кIалагъоркье гьесда цееги речIчIун, гьелъ би-
цуна тIолабго хIакъикъат. 34 ГIисаца гьелда абула:
– Дурго божи-иманалъ хвасар гьаюна, яц, мун. Гьанже а дур-
го, сах хутIагийин мун!
35 Гьелдехун кIалъалев ГIиса вукIаго, синагогаялъул хIакима-
сул бакIалдаса ругьел бачIуна, дур яс хванилан, гIадада МугIа-
лимасул рахIат хвезабун щайилан. 36 Гьел рагIабазул сан гьаби-
чIого, ГIисаца ясалъул инсуда абула:
– Мун хIинкъуге, божун вукIа!
37 Пётрги, Якъубги, Якъубил вац Иоаннги гурони, цогидав
чиги цадахъ вачинчIого, 38 ГIиса щола синагогаялъул хIакимасул
бакIалде. Гьенир гьесда ратула ахIи-хIуралда гIодилаго ва магIу
гьабулаго рихха-хочун ругел гIадамал. 39 ГIисаца гьезда абула:
– Щай нуж гIодулел? Щай рихха-хочулел? Гьей хун гьечIогу-
ри. Кьижун ккун буго лъимер.

[40] Гьел гьасда тIад релъанхъизе лъугьуна. ГIисаца киналго къва-
тIире гъола. Ясалъул эбел-эменги ва жиндаго цадахъ рукIаралги
рачун, гьев лъугьуна яс егун йигеб рокъове. [41] Ясалъул кверги
ккун, ГIисаца гьелда абула:

– ТIелитаъ, кIум! (Гьелъул магIна букIана – «Дуда буго абу-
леб: ТIаде яхъа, ясай!»)

[42] ГьебсагIат тIадеги яхъун хьвадизе лъугьана гьей яс. (Гьелъул
букIана анцIила кIиго сон.) ГIемерго гIажаиблъун-хIикмалъун,
битIахъе хаган хутIана гIадамал. [43] ГIисаца абуна гьей ясалъе
квен кьеян, ва, воре, нужеца гьелъул хIакъалъулъ лъиданиги би-
цунгеянги лъазабуна.

6 бетIер

Назареталда ГIиса къабул гьавуларо

[1] Гьениса вахъун ГIиса ана живго гIураб шагьаралде. Цадахъ
гьесул муридалги рукIана. [2] Шамат къо тIаде щварабго, ГIисаца
байбихьана синагогаялъуб халкъалда Аллагьасул рагIи малъизе.
Гьесухъ гIенеккаразул гIемерисел гIажаиблъун хутIун рукIана.
Гьез цоцазда абулеб букIана:

– КисагIаги гьасие гьаб щвараб? Гьасулъ бугеб гьабго кинаб
цIодорлъи-гIакъиллъи? КингIагидай гьасул квердасан гьадинал
мугIжизатал лъугьунел? [3] Марямил вас цIулал устар гурищ гьав?
Якъубил, Юсупил, Ягьудал ва Симонил вац гурищ гьав? Гьанир
нилъеда аскIор гурищ гьасул яцал ругел?

Гьедин васвасаца ккун гьесда божичIо гьел. [4] Гьебмехалъ ГIи-
саца абуна гьезда:

– Къимат-къадру гьечIев авараг вукIунаро; амма жиндирго
инсул росдацаги, жиндирго гIагарлъиялъги ва жиндирго рукъа-
лъул агьлуялъги гьев рикIкIунаро.

[5] Гьениб ГIисада кIвечIо цониги мугIжизат бихьизабизе. (Квер
хъван цодагьалго чагIи сах гьари гурони, батIияб хIалкIолъиги гьес-
дасан тIатинчIо.) [6] ХIикмалъун вукIана ГIиса гьел божунгутIиялда.

ГIисаца чапарзаби халкъалъухъе ритIула

Цинги гьев хьвадана сверухъ ругел росабалъе, гьенибги хал-
къалда Рохалил хабар бицине. [7] Хадуб гьес, ахIун анцIила кIиявго чапаргун, кIи-кIиккун гьелги ритIана. Хъубал жундузда тIад
ихтиярги кьуна ГIисаца гьезухъе. [8] ЦохIо гIанса гурони, цадахъ

щибниги: я квен-тIех, я таргьа-къвачIа, я рачлихъ бараб чван-
тиниб лъун гIарац босугеянги лъазабуна ГIисаца гьезда. 9 Хьи-
тал ретIеян абуна, амма хисизе ретIел цадахъ босугеянги малъа-
на. 10 ГIисаца гьезда абуна:

– Нуж тIад рещтIарав гьоболги хисуге, гьеб шагьаралдаса
къватIире рахъинегIан. 11 Ваамма нуж къабулги гьаричIони, ва
нужер рагIабазухъ гIинги тIамичIони, гьениса къватIире рахъу-
наго, нужерго хьитаздаса хIурги кIутIун те. Аллагьасда цебе гьез
жаваб кьезе букIине хутIа абе гьеб.

12 Гьел чапарзаби ана кантIун Аллагьасде руссаян гIадамазда
лъазабизе. 13 Чанги чиясул чорхолъа жундул рачахъана гьез. Да-
руяб нах бахун гIемерал унтарал гIадамал сахлъизаруна.

ЯхIя аварагасул хвалил хIакъалъулъ

14 ГIисал цIар киса-кибего машгьурлъун букIиндал, Гьерод ха-
насухъеги щолел рукIана гьесул хIакъалъулъ харбал. Цояз абулеб
букIана, хваралъуса вахъун вачIарав ЯхIя авараг вугин гьев, ва
гьединлъидал гьес рихьизарулел ругин гьал мугIжизаталги. 15 Цо-
гидаз абулеб букIана Иляс авараг вугин гьевилан. НекIо замана-
ялда рукIарал аварагзабиго гIадинав авараг вугин гьевилан абулел
чагIиги рукIана. 16 Амма гьеб рагIидал, Гьеродицани абуна, жинца
бетIер къотIизабурав ЯхIя авараг вугин, хваралъуса вахъун вачIун.

17 Гьеродица жинцаго кьун букIана кквезеги ккун ЯхIя гван-
динив тIамейилан буюрухъ. Гьелъие гьадинаб гIиллаги букIана:
Гьеродица лъадилъун ячун йикIана жиндирго вац Филиппил
чIужу Гьеродиада. 18 Амма ЯхIяца гьесда абулеб букIана вацасул
йикIарай чIужу дуца ячине бегьуларилан. 19 Гьединлъидал гьес-
да ццин бахъун йигей Гьеродиадае бокьун букIана ЯхIя чIвазе.
Амма гьелда гьеб гьабизе кIвечIо. 20 Щайгурелъул Гьерод ЯхIя-
кьа хIинкъулаан. Гьесда лъалаан ЯхIя вацIцIадав ва мукъадасав
чи вукIин. Гьединлъидал цIунун вукIана гьев Гьеродица. Ки-
гIанго гьесул рагIабаз рекIел рахIат хвезабулеб букIаниги, Гье-
родие бокьулаан ЯхIяхъ гIенеккизе.

21 Ахирги цо санагIатаб къо тIаде щвана. Живго гьавураб къо
кIодо гьабун Гьеродица кIудияб квана-гьекъей гьабуна, кинаб-
го Галилеялъул къо-ас бугел чIухIбиги, бодул церехъабиги,
бищунго хIурматиял хIакимзабиги ахIун. 22 Гьений тIаде ячIун
Гьеродиадал яс кьурдана, Гьеродги гьесда аскIор рукIаралги
цIакъ рази гьаруна гьелъ. Гьеродица гьей ясалда абуна:

– Щиб дуе бокьаниги, гьаре дида, дица дуе кьела гьеб.
23 Цинги гьев гьелъие гьедана:
– Щиб дуца гьараниги, гьеб дуе дир сайигъат буго, хIатта дир
ханлъиялъул бащдаб букIа абе гьеб.
24 Инеги ун, гьелъ жиндирго эбелалда гьикъана щибдай гьари-
лаян. Эбелалъ малъана ЯхIя аварагасул къотIараб бетIер гьаре-
йилан. 25 ГьебсагIат, екерун ханасухъеги ун, ясалъ гьесда абуна:
– Дие бокьун буго ЯхIя аварагасул бетIер, гъадрида жаниб
лъун, гьабсагIат дуца дихъе кьезе.
26 Хан цIакъ пашманлъана. Амма гьалбадеридаги рагIун гьеда-
раб гьа хвезабиларилан гьелъие инкар гьабизе бокьичIо. 27 Гьеб-
сагIат ханас гIащтIичиясе амру гьабуна, ЯхIял къотIараб бетIерги
босун вачIайилан. 28 Вортун ун, гвандинив вугев ЯхIял бетIер-
ги къотIун, гъадриниб гьебги лъун вачIана гIащтIичи. Цинги яса-
лъухъе кьуна гьес гьеб. Гьелъги босун жиндирго эбелалъухъе кьуна.
29 Гьеб хабар рагIидал, ЯхIял муридаз гьесул жаназа, нахъеги
босун, хабалъ букъана.

ГIисаца щуазарго чи гIорцIизавула

30 Дол чапарзаби ГIисахъе тIадруссана, ва жидецаго гьабураб-
щинабги халкъалда малъарабщинабги бицана гьез гьеда. 31 Ра-
чIунелги унелги гIадамазул гIемерлъиялъ кIалдиб квен лъезецин
заман букIинчIелъул, ГIисаца гьел чапарзабазда абуна:
– Гьанже нилъ гьазда аскIоса цо гIадан-чи гьечIеб гIалахалде
рилълъина цодагьалъ хIухьбахъи гьабизе.
32 Халкъалдаса ратIалъун, росодаги рекIун, цо гIадан-чи гье-
чIеб бакIалде ана ГIисаги гьелги. 33 Амма гIемерисел гIадамазда
рихьана гьел унел ва щал ругелали лъана. Гьединлъидал ралъдал
рагIалчIван рекерун, киналго шагьараздаса гIадамал ракъдада-
сан рекерана гьенире, ва, гьаздасаги цере дореги щун ратана.
34 ГIиса ракъдаде лъугьараб мехалъ, гьесда гьениб бихьана гIеме-
раб халкъ, ва гьев гурхIана вехь гьечIеб гIи гIадин ругел гIада-
мазда; гьезда гIемераб жо малъизе лъугьана гьев.
35 МаркIачIумех щолеб букIиндал, ГIисада аскIоре рачIун гье-
сул муридаз абуна:
– ГIадан-чиго гьечIеб бакI бугин гьаб, сордоги тIаде щолеб
бугин, 36 нахъе айилан абе гьал гIадамазда, гьанир сверухъ ругел
росабалъ жидеего квание гIамал гьабизе.
37 ГIисаца гьезда абуна:

— Нужеца кваназаре гьел.

Гьез абуна:

— Гьал гIорцIизаризе чадихъ кIинусго динар кьезейищха ниж
инел?

38 ГIисаца гьезда абуна:

— Чан чед нужехъ бугебали хал гьабун рачIа, — ян.

Хал гьабун рачIун гьез абуна:

— Щуго чедги кIиго ччугIаги буго, — ян.

39 Гьебмехалъ ГIисаца гьезда лъазабуна гьел гIадамал гIурччи-
наб харда тIад, кьера-кьерал гьарун, гIодор чIезареян. 40 Гьелги
нус-нусккун ва кIикъоялда анцI-анцIккун гIодор чIана. 41 ГIи-
саца щуябго чедги кIиябго ччугIаги кодобе босана, зобалаздехун
вуссун кванде дугIа гьабуна ва бек-бекун муридазухъе кьуна, хал-
къалъе бикьейилан. Цинги кIиябго ччугIаги бикьана киназда-
го гьоркьоб. 42 Киналго гIорцIизегIан кванана. 43 Нахъе хутIараб
чадилги ччугIилги кесказул анцIила кIиго гьегь цIезабуна. 44 Би-
хьиназулцин кинавниги щуазарго чи вукIана гьенив кваналев.

ГIиса лъеда тIасан вилълъун вачIуна

45 Цинги ГIисаца жиндирго муридал ритIана, гьеб халкъ жин-
ца нахъе биччалалде, росодеги рахун, ралъдал добцояб рахъалда
бугеб Бетсаидаялде цере-цере айилан. 46 Халкъги нахъе битIун,
ГIиса Аллагьасе гьари-дугIаялъе магIарде ана.

47-48 МаркIачIубер рукIкIараб мехалъ раса ралъдал бакьулъе щун
букIана. Цинги ралъдал рагIалда живго цохIо вукIарав ГIисада
бихьана бадибехун пулеб кутакаб гьорода данде лъим ххазе ккун,
гьезул тату хун букIин. Жеги хъахIлъи рехилалдего ГIиса ралъ-
дал лъеда тIасан вилълъун гьезда аскIове ана. Гьале гьев цоги
рахъалдехун унев ватана гьезда хьолбохъан. 49 Лъеда тIасан ви-
лълъун вачIунев гьесда бер чIвайдал, хваразул рухI бугилан ккун,
росода рукIаразул чIахIиял гьаркьал кIанцIана. 50 Киназдаго ви-
хьулев вукIана гьев, ва киналго хIинкъунги рукIана. ГьебсагIат
ГIисаца гьезда абуна:

— Дун вуго! Нуж расги хIинкъуге! КъвакIун чIа!

51 Цинги гьев гьезда аскIове росоде вахана. ГьебсагIат гьуриги
къатIана. Дагьалги гIажаиблъун, хIикмалъун хутIун рукIана гьел.
52 Доб чадил мугIжизатгицин бичIчIун букIинчIелъулин гьезул
ракI бицатго хутIун букIараб.

Геннесареталдаги сахлъизарула унтарал гIадамал

53 Ралъдал добаб рахъалде рахун, гьел щвана Геннесареталъул
ракьалде ва якорь рехана. 54 Цинги росодаса рещтIун гьел ракъ-
даде лъугьана. ГьебсагIат ГIисаги лъан, 55 гьенир рукIарал гIада-
мал рахъ-рахъалде рекерун ана, ва гьев вугин рагIараб бакIалде
туртида лъун росун рачIана гьез унтарал чагIи. 56 Гьедин, киве
гьев щваниги – шагьараздаги, росабалъги, кулабаздаги, – росун
рачIун базар къотIнор лъолаан унтарал чагIи. Гьесул гIабаялъул
гIертелалда квер хъвазегIаги биччайилан гьарулаан гьез. Гьесда
квер хъванщинав чиги сахлъулаан.

7 бетIер

Аллагьасул амруялги умумузул гIадаталги

1 Гьале ГIисахъе рачIун, гьенир данделъана фарисеялги Иеру-
салималдаса цо чанго динияв гIалимчиги. 2 ГIисал цо-цо му-
ридал «хъубал» кверaз, ай кверaлги чуричIого, кваналел рихьана
гьезда. (3 Фарисеялги ва цогидал киналго жугьутIалги, умумуз-
дасанго бачIараб динияб гIадат цIунун, цин кверал чуричIого
кванaзе гIодор чIоларо. 4 Базаралдаса руссараб мехалъги гьел кве-
рал чуричIого кваналаро. Цогиги гIемер руго гьез цIунарал гIа-
датал. Масала, мухIканго чурула суркIа-щурун, парччи-гулгун,
пахьул хьагал.) 5 Гьединлъидал фарисеязги диниял гIалимзабаз-
ги ГIисада гьикъула:

– Умумузул динияб гIадатги цIуничIого щай дур муридал чу-
ричIел кверaз кваналел ругел?

6 ГIисаца жаваб кьуна:

– Нуж гIадинал ххвелал гьаризе бокьулел чагIазул хIакъа-
лъулъ цIакъ битIун абун бугебха Ишая аварагасул тIехьалда:

«Гьел гIадамазул кIалалъ Дир цIар гIемер рехсола,
Амма ракIални гьезул рикIкIад руго Дидаса.
7 ГIадада ккела гьезул Дие гьабураб тIагIат,
ГIадамазул гIадатал цIунизе халкъ тIамидал».

8 Аллагьасул амруги рехун тун, гIадамазул гIадат цIунула
нужеца.

9 Цоги гьес абуна:

– Нужерго гIадат цIунизе бокьун Аллагьасул амру нахъчIва-
зени махщел щун буго нужее! [10] Мусал къануналда гурищ абун
бугеб: «Дурго инсулги эбелалъулги адаб-хъатир гьабе!» Хадубги:
«Жиндирго инсул яги эбелалъул хIакъалъулъ квешаб рагIи абурав
чи чIвазе ккола». [11] Амма нужеца малъулеб буго: масала, пуланав
чиясул ихтияр бугила инсуда яги эбелалда абизе нужее дидасан
кколеб напакъа дица Аллагьасе къурбан, ай назру гьабунилан.
[12] Гьелдалъун нужеца чIезабулеб буго гьев чияс жиндирго инсуеги
эбелалъеги кумек гьабичIониги гIолилан. [13] Гьедин нужеца уму-
муздасан бачIараб гIадаталдалъун хвезабулеб буго Аллагьасул
амру. Гьелда релълъаралги гIезегIан жал гьарулел руго нужеца.

Инсан сунца хъублъизавулев?

[14] Нахъеги халкъги аскIобе ахIун, ГIисаца абуна:
– Дихъ гIенекке нуж киналго: [15-16] къватIиса жанибе аралъ
гуро инсан хъублъизавулев, гьев хъублъизавула гьесда жаниса
къватIибе бачIаралъ. Гьеб бичIчIа нужеда!
[17] Гьеб халкъалда аскIоса ун рокъоре щвараб мехалъ ГIисада
муридаз гьикъана доб кицаялъул магIна щибилан. [18] ГIисаца
гьезда абуна:
– ГьедигIанго жо бичIчIуларел чагIийищха нужги? КъватIиса
жанибе аралъ инсан хъублъизавулаоревлъи лъаларебищха нуже-
да? [19] КIалдисан чорхолъе жанибе араб жо инсанасул рекIелъе
гуро унеб, чохьонибе уна, цинги гьенисан къватIибеги уна. (Гьел
рагIабаздалъун ГIисаца бичIчIизабуна инсанас кваналебщинаб
квен бацIцIадаб, хIалалаб букIин.)
[20] Хадубги гьес абуна:
– Амма инсан хъублъизавула гьесда жанисан бачIун къватIи-
бе аралъ. [21-22] Щаян абуни, инсанасда жанисан, гьесул рекIелъан
рачIуна квешал къасдалги, хъахIбалъиги, цIогьги, чIвай-хъвей-
ги, зиначилъиги, хъантIи-къарумлъиги, ццинги, хIилла-макру-
ги, пасалъиги, жахIда-хIусудги, бугьтанги, чIухIи-пахрулъиги,
жагьиллъиги. [23] Гьеле гьеб инсанасда жанисан къватIибе бачIу-
небщинаб квешлъиялъ хъублъизавула гьев.

Цогидаб халкъалъул гIаданалъги ГIисаде иман лъола

[24] Гьениса вахъун ГIиса щвана Тир шагьаралъул ракьалде. Пу-
ланав чиясул бакIалда рещтIарав гьесие бокьун букIинчIо жив
вачIун вукIин гIадамазда лъазе. Амма вахчун гьев хутIичIо.

25-26 Цо чIужугIаданалда ргIана гьев вачIун вугилан. Гьелъул яс
йикIана жундуз ккун. (Гьей йикIана мажусияй, Сириялъул ра-
кьалдаса финикияй.) ГIисахъе ячIун, гьесул хIатIазда цее нака-
баздаги чIун, гьелъ гьарана жиндир ясалъул чорхолъа шайтIан
бачахъейилан. 27 Гьес гьелда абуна:

– Цин лъимал гIорцIизегIан чIа, лъималазул кIалдиса бахъун
чед гьабзазе базе бегьуларо.

28 ГIисае жавабалъе гьелъ абуна:

– Я, БетIерчIахъад! Гьебни битIараб буго. Амма лъималазухъа
ротарал чадил кескал столалда гъоркь регун рукIунел рукъа-
лъул гьабзазеги щолагури.

29 Цинги ГIисаца гьелда абуна:

– Гьеб рагIи дие рекIее гIуна, гьанже дурго рокъое а; дур яса-
лъул чорхолъа шайтIан нахъе арабин.

30 Рокъое щведал, гьелда жиндирго яс ятана, шайтIанги чор-
холъа ун, парахатго бусада егун.

ГIисаца гIинкъасда рагIи рагIизабула

31 Тир улкаялдаса вахъун, Сидон шагьарги къотIун, АнцI-
шагьаралъул ракьалдасан нахъеги Галилеялъул ралъдал ра-
гIалде щвана ГIиса. 32 Гьесухъе вачун вачIана хIалица гурони
кIалъазе кIоларев гIинкъав чи, гьесда цо квер хъвайилан гьарун.
33 ДовегIанги вачун, ГIисаца гьев чиясул гIинзунир килщал
къазаруна, ту-тузеги ту-тун гьесул мацIалдаги хъвана килищ.
34 Цинги, зобалазде бералги тIамун, угьун хIухьелги биччан,
гьес абуна:

– ЭтпатахI! (Гьелъул буго «Рагье!» абураб магIна.)

35 ГьебсагIат гъов чиясул гIундул рагьун рачIана, ва мацIал-
да букIараб гарацIги бичун ун, бацIцIадго кIалъазе лъугьана.
36 Гьелъул хIакъалъулъ лъиданиги бицунгейилан лъазабуна ГIи-
саца гьел гIадамазда. Амма гьедин цIикIкIун гьукъанагIан, да-
гьабги цIикIкIун тIибитIулеб букIана халкъалда гьоркьоб ГIи-
сал хабар. 37 Ва дагьабги цIикIкIун гIажаиблъун, хIикмалъун ху-
тIарал гIадамаз цоцазда абулаан:

– Сунда квер баниги, кинабго лъикI лъугьунеб буго гьесухъа.
ГIинкъаздаги рагIи рагIизабулеб буго, мацI лъаларелги кIалъа-
зарулел руго.

8 бетIер

ГIисаца ункъазарго чи гIорцIизавула

1 Гьел къоязда нахъеги цIакъ гIемераб халкъ бакIарана ГIиса-
да аскIобе. Квен-тIехги гьечIого гьел хутIидал, жиндирго мури-
далги аскIоре ахIун, ГIисаца гьезда абуна:

2 – Гьал гIадамазда гурхIун вуго дун. Гьале лъабабго къоялъ ди-
да аскIор чIун руго. Кваназе жоги хутIун гьечIо гьазухъ. 3 Квана-
чIого дица риччани, рокъоре унаго, рухI дагьлъун ккезе бегьула
гьел, цIакъго рикIкIадаса рачIаралги ругелъул гьезда гьоркьор.

4 Муридаз гьесда абуна:

– Гьаниб гIалхуда гьазие гIураб чед лъица балагьилеб, киса
бахъилеб? – абун.

5 Чан чед нужехъ бугебилан гьикъана ГIисаца гьезда. Анкьго
чед бугилан абуна гьез. 6 Цинги ГIисаца гьел гIадамазда абуна
кваназе гIодор чIайилан. Гьеб анкьабго чедги кодобе босун,
тIаде дугIаги гьабун, ГIисаца бек-бекун жиндирго муридазухъе
кьуна, халкъалъе бикьейилан. Гьезги гьеб халкъалъе бикьана.
7 Дагьа-макъаб ччугIаги букIана гьезухъ. Додинго тIаде дугIаги
гьабун, гьебги кьуна ГIисаца муридазухъе, халкъалъе бикьеян.
8 ГIорцIизегIан кванана гьел гьенир; нахъе хутIарал чадил мо-
чIабазулги анкьго гьегь цIуна. 9 Гьенир кванарал гIадамазул ву-
кIана ункъазаргогIанасев чи. 10 Гьелги нахъе ритIун, ГIиса гьеб-
сагIаталъ жиндирго муридалгун цадахъ, росодаги рекIун, Дал-
манутаялъул ракьалде ана.

Гьаб умматалъе гIаламат букIине гьечIо

11 Гьенир ГIисахъе рачIун, цо-цо фарисеял лъугьана гьевгун
дагIбадизе. Гьесул хIалбихьизелъун, гьез тIалаб гьабуна зодисан
гIаламат бихьизабеян. 12 Угьун хIухьелги биччан, ГIисаца абуна:

– Щай гьаб умматалъ гIаламат тIалаб гьабулеб? ХIакълъун
абулеб буго дица: гьаб умматалъе гIаламат букIине гьечIо.

13 Гьел гIадамалги рукIаралъур тун, ГIиса нахъеги росоде ва-
хана ва ралъдал добцояб рахъалде ана.

Фарисеязулги гьеродилазулги реччеялъул хIакъалъулъ

14 Квен цадахъ босизе кIочон тун батана муридазда; цо гурони
чед батичIо гьезухъ. 15 ГIисаца гьезда лъазабуна:

– Вореха, фарисеязулги гьеродилазулги реччеялдаса цIунун
чIа нуж.
16 Цоцазда гаргадизе лъугьана гьел:
– Нилъехъ чед гьечIилан абураб магIна букIине ккола гьелъул.
17 Гьезул пикру бичIчIун, ГIисаца абуна:
– Чед гьечIилан щай нуж гаргадулел? Нужго кинал гьедигIан
бичIчIи гьечIел ва нахъгIунтIуларел? КигIан согIлъун нужер ра-
кIал ругел? 18-19 Берал ругониги бихьулареб кин? ГIундул руго-
ниги рагIулареб кин? Нужеца ракIалде щвезабе: дица щуазарго
чиясе бек-бекун щуго чед кьун хадуб хутIарал чадил мочIабазул
чан гьегь цIураб?
АнцIила кIиго гьегь цIунилан жаваб кьуна гьез.
20 – Анкьго чед ункъазарго чиясе бикьараб мехалъ, хутIарал
мочIабазул чан гьегь цIураб?
Анкьго гьегь цIунилан жаваб кьуна гьез.
21 – Гьанжеги бичIчIичIебищ нужеда? – ян гьикъана ГIиса-
ца гьезда.

Бетсаидаялда цо бецав чиги сахлъизавула

22 Цинги гьел щвана Бетсаидаялде. Вачун вачIуна цо бецав чи.
Гьесда квер хъвайилан гьарула гьез ГIисада. 23 ГIисаца кверги
ккун гьев чи росулъа къватIиве вачана ва гьесул кIиябго бади-
беги ту-тун, беразда квералги рахъун, гьесда гьикъана щибниги
бихьулеб бугищилан. 24 Сверухъ хал-шалги гьабун, гьес абуна:
– АскIосан унел гIадамал рихьулел руго дида гъутIби гIадин.
25 ГIисаца нахъеги беразда кверал рахъараб мехалъ, гьев чи це-
ве валагьана, – beralgi сахлъун, кинабго жо баянго бихьулеб
батана гьесда. 26 ГIисаца гьев гьенисанго рокъове витIана ва гьа-
даб росулъан унгеянги лъазабуна.

Пётрица иман лъуна ГIиса МасихI вукIиналде

27 Гьениса вахъун жиндирго муридалгун цадахъ ГIиса ана
Филиппил Къайсарият шагьаралда гIагарлъухъ ругел росабалъе.
Нухда ГIисаца гьезда гьикъана:
– Щивлъун дун гIадамаз рикIкIунев? – абун.
28 Гьез жаваб кьуна:
– Цояз абулеб буго мун ЯхIя авараг вугилан, цояз абулеб буго
Иляс авараг вугилан. Цогидаз абулеб буго аварагзабаздасан
цояв кколилан.

29 Цинги ГӀисаца гьезда гьикъана:
– Нужеца щивлъунха дун рикӀкӀунев? – абун.
Пётрица жаваб кьуна:
– Мун вуго МасихӀ.
30 Лъиданиги гьеб бицунгейилан лъазабуна ГӀисаца гьезда.

ГӀисае букӀине бугеб гӀазаб-гӀакъуба

31 Цинги гьес бицине байбихьана ГӀадамил Лъимаца гӀемераб
гӀазаб-гӀакъуба хӀехьезе ккезе бугин, чӀухӀби-хӀакимзабазги, чӀа-
хӀиял кашишзабазги, диниял гӀалимзабазги гьесдаса инкар гьа-
бизе бугин, чӀвазе вугин ва лъабабилеб къоялъ хваралъуса ва-
хъинеги вугин. 32 Гьеб кинабго ГӀисаца гьезда рагьун бицана.
Амма довегӀанги вачун Пётр лъугьана гьедин абугейилан гьесда
дандечӀун кӀалъазе. 33 Гьебмехалъ, кьурун вуссун, жиндирго му-
ридазухъ валагьана гьев. Цинги, Пётрги вуцӀцӀинавун, абуна:
– ТӀагӀа дида аскӀоса, Илбис! Аллагьасулаб тун, инсанасулаб
лъугьун буго дур рекӀелъе.
34 Гьениб букӀараб халкъги жиндирго муридалги аскӀоре ахӀун,
ГӀисаца абуна:
– Дида цадахъ вилълъине бокьарав чи ватани, гьес жиндирго
напсалдаса инкар гьабе, жиндаго тӀаде ккараб хъанчил гӀазабги
бачче ва дида хадув вачӀа. 35 Щаян абуни, жиндирго гӀумру цӀуни-
зе бокьулев чи гьелдаса махӀрумлъила, диеги Рохалил хабаралъеги
гӀоло гӀумруялдаса махӀрумлъизе разилъарас гьеб хвасар гьабила.
36 Жиндирго рухӀги рецӀалие кьун, тӀолабго дуниялалъул кверщел
хъатикье щвеялъул щиб пайда бугеб инсанасе? 37 Жиндирго рухӀа-
лъухъ хисизе жо щиб бугеб инсанасул? 38 Гьаб мунагьаб ва пасатаб
умматалда цеве дунги дир рагӀабиги сан гьаричӀев чи ГӀадамил
Лъимацаги сан гьавизе гьечӀо, жиндирго Инсул нуралъ гвангъун,
мукъадасал малаикзабигун цадахъ гьев вачӀунеб мехалъ.

9 бетӀер

ГӀиса хиса-басун лъугьуна

1 Цоги ГӀисаца абуна:
– ХӀакълъун абулеб буго дица нужеда: тӀубараб къуваталда Ал-
лагьасул ПарччахӀлъи рещтӀунеб куц бихьичӀого, жидеца хвалил
лълъар гьекъезе гьечӀел гӀадамалги ругелха гьанир эхетаразда
гьоркьор.

2 Гьелдаса хадуб анлъго къоялдасан, Пётрги, Якъубги, Иоанн-
ги гурони тIокIав чиги цадахъ вачинчIого, ГIиса цо борхатаб
магIарде вахана. Гьелги ралагьун рукIаго, хиса-басун лъугьа-
на ГIиса. 3 Гьесул ретIел лъугьана, гIазухъахIаб кьерги чIван,
кунчI-кунчIизе; кигIан цIакъ чураниги кIвелароан гьеб гьедин
хъахIлъизабизе. 4 Цинги гьезда рихьана Илясги Мусаги. ГIисагун
гара-чIварулел ругоан гьел. 5 Гьениб Пётрица ГIисада абуна:

– Я МугIалим! ЛъикI буго гьаниб нилъее! РачIа, лъабго хъощ
базин гьаниб: цо дуе, цо Мусае, цо Илясие.

6 Гьедин абуна Пётрица, щиб абилебали лъаларого хутIидал.
ХIакъикъаталдаги хIинкъун лъугьана муридзаби гьенир. 7 Гьеб-
мехалъ цо хъахIаб накIкIул парча бачIун рахчизаруна гьел ва
накIкIуда гьоркьосан бахъана цо гьаракь:

– Гьав вуго дие вокьулев дир Вас. Гьасухъ гIенекке нуж!

8 Цинги гьебсагIат сверухъе ралагьидал, цохIо ГIиса тун ба-
тIияв чи гьезда гьенив вихьичIо. 9 МагIардаса гIодоре рещтIу-
наго, ГIисаца гьезда лъазабуна хваралъуса вахъун ГIадамил
Лъимер вачIинегIан, гьаб нужеда бихьараб ишалъул лъиданиги
бицунгейилан. 10 Гьениб бихьарабщинаб жиделъго цIунана гьез.
Амма «хваралъуса вахъун вачIиналъул» магIна щибдайилан цо-
цазда цIехолдулел рукIана. 11 Цинги гьез ГIисада гьикъана:

– Щайха диниял гIалимзабаз абулеб цин цеве Иляс авараг
вачIине кколилан?

12 ГIисаца гьезда абуна:

– БитIараб буго, цин цеве Иляс вачIуна ва гьес кинабго
къачIанги тола. Щайха ТIухьдузда хъван бугеб ГIадамил Лъи-
мада гIемераб гIазаб-гIакъуба бихьилилан ва гIадамаз гьев
инжит-хIакъир гьавилилан? 13 Гьале дица нужеда абулеб буго:
ТIухьдузда хъван бугеб куцалда, Иляс вачIана; ва жидее бокьан-
щинаб гьабуна гьесие гIадамаз.

ГIисаца сахлъизавула жундуз ккурав цо вас

14 ГIиса дол жиндирго муридазда аскIове тIадвуссиндал, гIе-
мераб халкъ бакIарун батана гьенибе. Диниял гIалимзабиги
ругоан гьасул муридалгун дагIба-рагIиялда. 15 ГIиса вихьидал,
тIолабго халкъ хIикмалъун хутIана, данде рортун гьесие салам
кьезе лъугьана. 16 ГIисаца жиндирго муридазда гьикъана гьазул-
гун нужер бугеб дагIба щибилан? 17 Халкъалда гьоркьоса вачIун
цо чияс абуна:

– Я МугIалим! Дун духъе вачIун вуго женалъ кIал-мацI кку-
рав, кIалъазе кIоларев васги вачун. [18] Гьеб жен киб кваланиги,
дир вас гIодов ккола, кIалдиб полоп бала, цаби къерщезарула,
цинги гьев цIоро-гъорон лъугьуна. Гьал дур муридазда абуна
дица гьесул чорхолъа жен бачахъеян, амма гьезухъа бажаричIо.

[19] Гьездехун ГIисаца абуна:

– ГIай, нуж иман гьечIеб уммат! КидалъагIан дун нужгун
вукIинев? КидалъагIан дица нуж хIехьезе кколел? Ваче гьаниве
дурго вас.

[20] Вас гьесухъе вачун вачIана. ГIиса вихьаравго, хъубаб женалъ
васасул щукIдул рукIкIинаруна; гьев гIодов ккана, гевегахъдизе
лъугьана ва гьесул кIалдисан полоп бурана. [21] ГIисаца гьесул
инсуда гьикъана:

– Вас гьедин лъугьаралдаса кигIан мех бараб?

– ГьитIинаб мехалдаса нахъего вуго гьев гьедин, – абун жа-
ваб кьуна инсуца. [22] – Чанги цIадавеги рехана женалъ гьев, лъа-
далъеги рехана, хвезавизе бокьун. Дуда щибниги гьабизе кIолеб
батани, нижеда гурхIун, кумек гьабе нижее.

[23] ГIисаца гьесда абуна:

– Дагьабниги божизе дудаги кIолеб батани, божа мунги. Бо-
жулев чиясда хIалкIолареб жо букIунаребин!

[24] ГьебсагIат васасул инсуца ахIана:

– Дун божула, кумек гьабе дие – божуларесе!

[25] ТIаде гурун бачIунеб халкъги бихьун, гьеб женалъе амру
гьабун, ГIисаца абуна:

– Ле, мацI лъалареб ва гIинкъаб жен! Дица дуе амру гьабулеб
буго гьев васасул чорхолъа тIагIаян ва тIокIаб киданиги гьени-
беги къагеян.

[26] Цо гьаракьги гьабун, кутакалда гьев васги сородизавун,
шайтIан къватIибе кIанцIун бачIана. Цинги хварав чи гIадин
лъугьана вас, хIатта гьев хваниланцин абулеб букIана гIеме-
рисез. [27] Амма ГIисаца квер цIан тIаде вахъинавидал, вас ва-
хъун чIана.

[28] Рокъоре щун, жалго хутIидал, муридаз ГIисада гьикъана:

– Нижеда щай кIвечIеб доб хъубаб жен бачахъизе?

[29] ГIисаца гьезие жаваб кьуна:

– Доб тайпаялъул жундул рачахъизе кIола гIицIго дугIаял-
далъун.

ГӀазаб-гӀакъубаялъул хӀакъалъулъ цоги нухалъ

30 Гьениса рахъун Галилеялъул ракьалдасан унел рукӀана гьел. ГӀисае бокьун букӀинчӀо жив вачӀунев вукӀин лъиданиги лъазе.
31 Жиндирго муридазе насихӀат гьабулев вукӀана гьев. ГӀисаца гьезда бицана:

– ГӀадамил Лъимер кьезе вуго гӀадамазда кодове, цинги гьез гьев чӀвала ва лъабабилеб къоялъ хваралъуса вахъина.

32 Амма гьезда бичӀчӀичӀо гьел рагӀабазул магӀна, ва гьесда гьеб гьикъизеги хӀинкъана.

«Бищунго кӀудияв щив?»

33 Цинги гьел Капернаумалде щола. Рокъоре щведал, ГӀисаца гьезда гьикъана:

– Гьанире рачӀунаго нухда сундул бицун дагӀбадулел нуж рукӀарал? – абун.

34 Гьел руцӀцӀун чӀана. Щайгурелъул гьел дагӀбадулел рукӀиндал жидеда гьоркьов бищун кӀудиявлъун щивдай кколеван.
35 ГӀиса гӀодов чӀана, ва жиндаго аскӀове анцӀила кӀиявго муридги ахӀун, гьес абуна:

– Бищунго кӀудиявлъун лъугьине бокьарав чи цогидазда гьоркьов бищунго гьитӀинавлъун вукӀа ва гьезие хъулухъалъе чӀа.

36 Кодобе босун, ГӀисаца цо лъимер гьезда гьоркьоб эхетизабуна ва, гьеб лъимада къвалги бан, абуна:

37 – Цо гьадинаб лъимер, дие гӀоло, лъицаниги къабул гьабуни, гьеб бащалъизе буго дун къабул гьавиялда. Дун къабул гьавурав чияс, цохӀо дун гуревги, дун нужехъе витӀарав Аллагьги къабул гьавулев вуго.

«ШапагӀаталдаса махӀрумлъизе гьечӀо...»

38 Гьебмехалъ Иоанница абуна:

– Я МугӀалим! Нижеда ватана цо чи дур цӀаралдалъун жундул рачахъулев; амма гьев чи нилъеда нахъвилълъунев гьечӀо. Нилъеда нахъвилълъунев гьечӀелъул, нижеца гьукъана досие гьеб иш гьабизе.

39 ГӀисаца абуна:

– Гьукъуге гьесие гьеб. Дир цӀаралдалъун хӀикмат бихьизабурав чиясда кӀвезе гьечӀо гьелдаса хадуб гьебсагӀат дир хӀакъалъулъ квешаб рагӀи абизе.
40 Нилъеда дандечӀоларев чи ккола нилъер рахъалда вугев чи.
41 ХӀакълъун абулеб буго дица нужеда:

нуж МасихIил муридал рукIинги лъан, дие гIололъун нужее
гьекъезе гел цIун лъим кьурав чи кириялдаса махIрумлъиларо.
42 Амма диде иман лъуразда гьоркьоса цониги лъимер гIадинав
пулан мунагьалде цIалев чи ккани, гьобоги горбода бухьун, ралъ-
далъе рехиго лъикIаб букIинаан гьесие.

«Мун мунагьалде цIалев вугони...»

43-44 Дур квералъ мун мунагьалде цIалев вугони, къотIун рехе
гьеб. Цояб квер камун, алжаналде ин лъикI дуе, кIиябго квер-
гун жужахIалъул свин гьечIеб цIадаве рехизегIан. 45-46 Дур бо-
халъ мун мунагьалде цIалев вугони, къотIун рехе гьеб. Цояб бох
камун, алжаналде ин лъикI дуе, кIиябго бохгун жужахIалъуве
рехизегIан. 47 Дур бералъ мун мунагьалде цIалев вугони, бахъун
рехе гьеб. Цо бергун Аллагьасул ПарччахIлъиялде ин лъикI дуе,
кIиябго бергун жужахIалъуве рехизегIан. 48 ЖужахIалъул борхьа-
зе хвелги букIунареб, жужахIалъул цIадуе свинги букIунареб!

49 Къурбаналъул гьан, тIаде цIам щван, бацIцIад гьабулеб гIа-
дин, щивав чи цIадудалъун вацIцIад гьавизе вуго. 50 ЦIам лъи-
кIаб жо буго. Амма гьелъул цIамгIаллъи холеб бугони, кин ну-
жеца гьеб нахъеги цIамгIаллъизабилеб? ЦIам цIуне нужелъго,
ва цоцазда гьоркьор ракълида рукIа.

10 бетIер

ГIисаца ригьнал хIакъалъулъ бицуна

1 Гьениса вахъун Ягьудиялъул ракьалде щола ГIиса ва Иорда-
налъул добцояб рахъалда бугеб улкаялде уна. Нахъеги бакIарула
гьесда аскIобе гIемераб халкъ. ГIисаца, жиндирго гIадаталда ре-
къон, гьенибги гьабуна гIадамазе вагIза-насихIат. 2 ГIисал хIал-
бихьизе рачIун, фарисеяз гьесда гьикъана:

– Динияб къануналъ изну кьолебищ росас чIужу йиччан те-
зе? – абун.

3 Мусал къануналда кин бугебилан гьикъана гьезие жавабалъе
ГIисаца. 4 Гьез абуна:

– Мусаца изну кьун буго, «цIар тIамиялъе нугIлъи гьабулеб
кагъат кодобе кьолеб бугони, чIужу йиччан тезе бегьулилан».

5 ГIисаца гьезда абуна:

– Мусаца нужее гьеб Къанун хъвана нужер чанкIкIи сабаб-
лъун. 6 Дуниял бижараб мехалдасаго Аллагьас рижана бихьинчиги

чIужугIаданги. [7-8]«Гьединлъидал эбел-эменги рехун тун, бихьинчи
чIела жиндирго чIужуялде вуссун, ва гьел кIиялго цолъун, цого
лъугьина». Гьелдаса хадур кIиго рукIунаро гьел, цого рукIуна. [9]ХIа-
сил, Аллагьас цолъизабураб инсанас батIалъизабизе бегьуларо.

[10]Цинги рокъобги гьикъана муридаз гьелъулго хIакъалъулъ.
[11]ГIисаца гьезие жаваб гьабуна:

– ЧIужуги йиччан тун, цогидай ячарав чи, жиндирго йикIа-
рай чIужуялда цеве мунагьалъукье ккола. Гьеб мунагьги зина-
лъун рикIкIуна. [12]Росасдаса ятIалъун цогидасе арай гIаданги
зиначIужу ккола.

ГIисаца лъималазе дугIа гьабула

[13]Жидерго лъимал рукIана гIадамаз ГIисахъе рачун рачIунел,
гьезда цо квер хъвайилан гьарун. Муридаз гьел риччалел ру-
кIинчIо. [14]Гьеб бихьидал, ГIисал ццин бахъана. Гьес абуна:

– Лъимал дихъе рачIине риччай, гьезие квекIен гьабуге нуже-
ца. Гьединазейин Аллагьасул ПарччахIлъи щун бугеб! [15]ХIакъ-
лъун абулеб буго дица нужеда: Аллагьасул ПарччахIлъи лъимаца
гIадин къабул гьабичIев чиясе гьенибе нух гьечIо.

[16]ГIисаца гьел лъимал каранде къана, тIад кверал рахъун,
гьезда баркат лъегиян дугIа гьабуна.

Аллагьасул ПарччахIлъиги инсанасул бечелъиги

[17]ГIиса гьениса унаго, цо чи вачIана векерун ва, гьесда цеве
накабаздаги чIун, гьикъана:

– Я лъикIав МугIалим! Абадияб рукъалъул бутIа щвеялъе щиб
дица гьабизе кколеб?

[18]ГIисаца гьесда абуна:

– Щай дуца дида лъикIавилан абулеб? Щивниги лъикIав ву-
кIунаро, цохIо Аллагь гурони! [19]Дуда лъалагури Аллагьасул ам-
руял: «чи чIваге», «зина гьабуге», «цIогьодуге», «гьересинугIлъи
гьабуге», «даран-базаралъулъ хIилла-рекIкI гьабуге», «эбел-ин-
сул адаб-хъатир гьабе».

[20]Дов чияс ГIисае жаваб гьабуна:

– Я МугIалим! ГIолохъанаб мехалдасаго тIуразарулел руго
дица гьел амруял.

[21]Гьев чи рекIее гIедал, гьесухъги валагьун, ГIисаца абуна:

– Цо жо буго дуе камун: инеги ун, дурго бугеб кинабго бо-
цIи-рикъзи биче ва мискин-пакъирасе садакъаде кье, гьелъухъ

дуе насиблъила зобалазул хазина. Цинги дихъе вачIа, дида ца-
дахъ вилълъине.

[22] ГIисал рагIабаз ракI лъукъарав гьев чи къваридго нахъе ана.
Щайгурелъул гьев вукIун вуго кутакалда бечедав чи. [23] Гьебме-
халъ сверухъ ругел гIадамазухъги валагьун, ГIисаца жиндирго
муридазда абуна:

— Бечедав чиясе Аллагьасул ПарччахIлъиялде ворчIизе захI-
малъулеб куц!

[24] Гьелъ муридал хIикмалъизаруна. ГIисаца нахъеги гьезда абуна:

— Ле дир лъимал! Аллагьасул ПарччахIлъиялде лъугьине захI-
малъизе бугеб куцха! [25] РукIкIадул ролъиялъусан лъугьине вара-
ниялъего бигьа букIина, Аллагьасул ПарччахIлъиялде ворчIизе
бечедав чиясеялдаса.

[26] ЦIакъго хIикмалъун хутIарал гьез цоцазда абулеб букIана:

— Гьедин батани, хвасарлъизе кIолев чигIаги щивдайха?

[27] Гьезухъги валагьун, ГIисаца абуна:

— ГIадамазда гьеб кIолареб, амма Аллагьасда кIолебха! Алла-
гьасда хIалкIолареб жо щибниги гьечIелъул!

[28] Гьебмехалъ Пётрица гьесда абуна:

— Гьале, кинабго рехун тун, ниж дуда цадахъ рилълъана...

[29] ГIисаца гьесие жаваб кьуна:

— ХIакълъун абулеб буго дица нужеда: дие гIоло ва Рохалил
хабаралъе гIоло мина-рукъги, вацал-яцалги, эбел-эменги, чIу-
жу-лъималги, хур-ахги рехун тарав цониги чи хутIизе гьечIо,
[30] гьелъухъ хIатта гьанже дуниялалъул рокъоб гIазаб-гIакъубаял-
даго цадахъ, — гьелдаса нусцIулго цIикIкIун мина-рукъги, ва-
цал-яцалги, эбел-эменги, лъимал-агьлуги, хур-ахги щвечIого, ва
доба ахираталъул рокъоб абадияб гIумруги насиблъичIого. [31] Це-
ре рукIарал чангиял тIарамагъаде ккела, тIарамагъада рукIара-
зул чангиял цере ккела.

ГIазаб-гIакъубаялъул хIакъалъулъ — лъабабизеги

[32] Иерусалималдехун ралагьун унел рукIана гьел. ГIиса це-
ве-цеве вукIана. Гьесда хадур рачIунаго, гьесул муридал рахIат
хун рукIана. Гьесда хадуб бачIунеб халкъги хIинкъун букIана.

АнцIила кIиявго чапарги аскIове ахIун, нахъеги байбихьана
гьес жиндиего ккезе бугелъул хIакъалъулъ бицине:

[33] — Гьале нилъ Иерусалималде унел руго. Гьенив ГIадамил Лъи-
мер кьезе вуго чIахIиял кашишзабаздаги диниял гIалимзабаздаги

кодове ва гьезги гьев чIвазе кьотIила. Цинги гьев кьела цогидаб
халкъалъул гIадамазда кодове. 34 Гьезги инжит-хIакъир гьави-
ла, тIаде тударила, цIалаца вухила, цинги чIвала ва лъабабилеб
къоялъ хваралъуса вахъина гьев.

Зебедайил васазул гьариялъе ГIисал жаваб

35 Гьебмехалъ гьесда аскIове вачIуна Зебедайил кIиявго вас –
Якъубги Иоаннги. Гьез абула:

– Я МугIалим! Нижее бокьун буго нижеца гьарараб жо дуца
тIубазе.

36 ГIисаца гьикъана:

– Дица щиб гьабизе нужее бокьун бугеб?

37 Гьез абуна:

– Къудраталъул тахиде мун вахараб мехалъ, цояв кваранаб
рахъалда, цогидавги квегIаб рахъалда, дуда аскIор гIодор чIе-
заре ниж.

38 ГIисаца гьезда абуна:

– Нужедаго лъалеб гьечIо нужеца гьарулеб бугеб жо. КIвела-
дай нужеда дица гьекъезе бугеб лълъарги гьекъезе, дица бахине
бугеб гIорги бахине?

39 КIвелилан жаваб кьуна гьез. ГIисаца абуна:

– Дица гьекъезе бугеб лълъарги гьекъезе ккезе буго нужеца,
дица бахине бугеб гIорги бахине ккезе буго. 40 Амма дир ква-
ранабги квегIабги рахъалда гIодор чIезариялъул иш дида бараб
гьечIо, БетIергьанасул хIукмуялда бараб буго.

41 Гьеб хабар рагIарабго, хутIарав анцIавго муридасул ццин
бахъана Якъубидаги Иоаннидаги. 42 АскIореги ахIун, ГIисаца
гьезда абуна:

– Нужеда лъалагури цогидал халкъазул парччахIзабиййилан
рикIкIунел гIадамаз халкъалда тIад ханлъи гьабулеблъи, чIухI-
би-хIакимзабазги гIадамазда тIад жидерго ихтияр билълъанхъи-
забулеблъи. 43 Амма нужеда гьоркьоб гьедин букIине бегьуларо.
Нужеда гьоркьоса лъиениги бищунго кIудиявлъун вукIине бо-
кьани, гьев цогидазе хъулухъалъе чIа абе. 44 Нужеда гьоркьоса
бищунго цеве вукIине бокьаравги киназего лагълъун вукIа абе.
45 Щайгурелъул ГIадамил Лъимерги лъицаниги жиндие хъулухъ
гьабизе вачIун гьечIо. Гьев вачIун вуго цогидазе хъулухъ гьабизе
ва гIемеразе гIоло рецIалие жиндирго рухI кьезе.

ГІисаца бецав Бартимайида канлъи бихьизабула

[46] Гьале гьел Иерихоналде щола. Цинги, жиндирго муридалгун
цадахъ ГІиса гьениса къватІиве вахъунеб мехалъ, гІемераб халкъ
букІана гьесда хадуб бачІунеб. Гьенив нухлул ракьанда кІусун
ватана Бартимай (Тимайил вас) абулев цо бецав гьардухъан.
[47] Назареталдаса ГІиса жинда цевесан унев вукІинги лъан, ахІ-
дезе лъугьана гьев:

– Я, Давудил вас ГІиса! ГурхІа мун дида!

[48] ВуцІцІун чІайилан абуна гьесда гІадамаз. Амма гьев дагьаб-
ги гьаракь борхун ахІдезе лъугьана:

– Я, Давудил вас! ГурхІа мун дида!

[49] Гьенивги лъалхъун, ГІисаца абуна гьев чи жинда аскІове ва-
чейилан. ГІадамаз Бартимайида абуна:

– Гьа, ракІ гІодобе биччай гьанже! Вилълъа, мун жиндихъе
вачеян абулеб бугин дос.

[50] ТІад букІараб гІабаги гІодобе рехун, гьев кІанцІун тІаде ва-
хъана ва ГІисада аскІове вачІана. [51] ГІисаца гьесда гьикъана:

– Дица щиб гьабизе дуе бокьун бугеб?

Бецас жаваб гьабуна:

– Я, Раббуни!* Беразда нахъеги канлъи бихьизе бокьун буго.

[52] ГІисаца гьесда абуна:

– А гьанже. Дурго божи-иманалъ сахлъизавуна мун.

ГьебсагІат беразда канлъиги бихьун, ГІисада хадув къокъана
гьев чи.

11 бетІер

ГІиса Иерусалим шагьаралде лъугьунев вуго

[1] Гьел Иерусалималде щолел рукІана. Зайтуналъул магІарда
аскІор ругел Бетфагиялде ва Бетаниялде гІагарлъидал, кІиго
муридги аскІове ахІун, [2] ГІисаца гьезда абуна:

– Гьудуб нилъеда цебе бугеб росулъе а нуж. Росулъе лъу-
гьаралго, цо бакІалда бухьун батила жеги чи тІад рекІинчІеб
кІудияб кІерт. Рухьадасаги бичун, гьебги бачун рачІа. [3] Нуже-
ца гьабулеб щибилан гьикъулев чи ккани, гьесда абе нижер

* 10:51 *Я, Раббуни!* – арамеязул мацІалда гьелъул магІна ккола: «Я, дир Му-
гІалим!» яги «Я, бетІерчІахъад!»

ТIадегIанав ГIисае къваригIун бугин гьеб; кватIичIого нахъе биччазе бугиланги абе.

[4-5] Гьел ана. Гьениб гьезда батана къотIноб цо чиясул кавуялда бухьараб кIудияб кIерт. Рухьадаса гьеб бичулел рукIаго, гьенир рахъун чIун рукIарал гIадамаз гьикъана:

– Нужеца гьабулеб щиб? Щай нужеца гьеб кIерт рухьадаса бичулеб?

[6] ГIисаца малъухъе кьуна муридаз гьезие жаваб. Цинги доз гьалги риччан тана.
[7] КIерт ГIисахъе бачун бачIана. Гьелъул гьодиде рехана гьез жидерго партал, ва ГIисаги гьелда тIад рекIана.

[8] ГIемерисез, тIаса бахъун ретIел букIана нухда тIибитIулеб. Цогидаз абуни, магъилъ ругел гъутIбуздаса къотIун, гIурччинал гIаркьалаби рукIана гьесда цере тIиритIулел.
[9] Гьесда цере-цере унезги хадур рачIунезги турки ахIулеб букIана:

– Гьошанна! БетIергьанасул къудраталдалъун витIун вачIунев вугесда баркат лъеги!
[10] ТIаде гIунтIулеб бугеб нилъер эмен Давудил ПарччахIлъиялда баркат лъеги! Гьошанна! ТIадегIанав Аллагьасе рецц!

[11] Иерусалималде щваравго, ГIиса Мукъадасаб Рокъове лъугьана ва, киса-кибего бер щвезабун, хал-шал гьабуна. МаркIачIубер рукIкIинехъин букIиндал, анцIила кIиявго чапарги вачун, ГIиса Бетаниялде тIадвуссана.

ТIад пихъ гьечIеб инжиралъул гъветI

[12] Нахъисеб къоялъ радакьго вахъун Бетаниялдаса вачIунаго, ГIиса вакъана.
[13] РикIкIадасанго гьесда бихьана тIад тIамах бараб цо инжиралъул гъветI. ГъотIода пихъ гьечIодайилан аскIове индал, тIамах гурони, цониги инжир батичIо: инжир барщизе заман щун букIинчIо жеги.
[14] Цинги ГIисаца гъотIода абуна:

– Дуда тIад бижун пихъ тIокIаб лъицаниги киданиги квине хъван батугеги.

Гьеб рагIана гьесул муридаздаги.

ГIисаца даранчагIи Мукъадасаб Рокъоса къватIире гъола

[15] Гьале Иерусалималде щвана гьел. Мукъадасаб Рокъове лъугьун, гьенир даран-базаралда рукIарал гIадамал къватIире гъезе лъугьана ГIиса; гIарац хисулел чагIазул столал ва къурбаналъе хъвезе маккал ричулел чагIи тIад гIодор чIолел бакIал кIалагъоркье чIвазаруна.
[16] Мукъадасаб Рукъалъул азбаралъусан

гIадамаз къайи баччизеги гьукъана гьес. [17] Цинги ГIисаца, гье-
зие малъа-хъвай гьабун, абуна:

– ТIехьалда хъван гьечIищ: «Гьаб Дир рукъалда цIар букIине
буго киналго халкъазул как-диналъул рукъ», – абун. Нужеца-
йин абуни гьаб хъачагъазул нохъоялде сверизабун буго.

[18] ГIисал гьеб калам рагIидал, диниял гIалимзабиги чIахIи-
ял кашишзабиги ургъизе лъугьана гьев тIагIинавизе рес кин-
дай батилаян. Гьесукьа хIинкъун рукIана гьел, щайгурелъул
ГIисал гIелмуялъ тIолабго халкъ хIикмалъизабун букIиндал.

[19] Бакъ тIерхьунеб гIужалда шагьаралдаса къватIире рахъана
ГIисаги муридзабиги.

Инжиралъул гъветI бакъван батула

[20] Нахъисеб къоялъ радал тIадруссун рачIунаго балагьидал,
доб инжиралъул гъветI кьолболъанго бакъван бугоан. [21] ГIисаца
абун рукIарал рагIабиги ракIалде щун, Пётрица гьесда абуна:

– Я МугIалим! Балагье, сон нагIана кьураб инжиралъул гъветI
бакъван бугеб куц.

[22] ГIисаца гьезда абуна:

– Аллагьасде божи-иман цIуне нужеца. [23] ХIакълъун абулеб
буго дица нужеда: рекIелъе щаклъиги ккезе биччачIого, жинца
абухъе лъугьине букIиналдаги божун, пуланав чияс гьаб мегIе-
ралда абуни, гьаниса бахъун ун ралъдалъе кIанцIеян, мегIер
гьесие мутIигIлъизе буго. [24] Гьединлъидалин дица нужеда абу-
леб бугеб: дугIадулъ нужеца Аллагьасда щиб гьарулеб бугониги,
нуж божа гьес нужер гьари тIубан бугилан. ТIубазеги бугебха
гьеб! [25-26] Гьари-дугIаялъе Аллагьасда цере чIараб мехалъ, ну-
жер ццин бугел гIадамал ратани, гьезда тIасалъугьа, гьебме-
халъ Зобалазда вугев нилъер Эменги лъугьине вуго нужер къо-
синалда тIаса.

«Лъица дуе ихтияр кьураб?»

[27] Нахъеги Иерусалималде щвана гьел. Мукъадасаб Рокъов жа-
нив тирулев ГIиса вугеб мехалъ, гьесда аскIоре рачIана чIахIиял
кашишзаби, диниял гIалимзаби, чIухIби-хIакимзаби. [28] Гьез ГIи-
сада гьикъана:

– Гьаб хIалтIи гьабизе ихтияр бугебищ дур? Лъица дуе гьеб
ихтияр кьураб? – абун.

[29] ГIисаца гьезие жавабалъе абуна:

– Дицаги кьела нужее цо суал. Нужеца гьелъие жаваб кьуни, гьебмехалъ бицина дица нужеда лъица дие гьеб ихтияр кьураба-
ли. 30 Лъадалъ ччун рахъун гІадамал рацІцІад гьаризе ихтияр
ЯхІяе кисан щун букІараб: зобалаздасанищ яги гІадамаздаса-нищ? Кье дие жаваб.

31 Цоцазда гьоркьоб хабар ккана гьезул. «Зобалаздасан букІа-нин абуни, гьес нилъеда абилагури, гьедин батани, щайха нуж ЯхІяда божичІелилан.
32 ГІадамаздасан букІанин абуни...» Гье-дин абизеги, халкъалъукьа хІинкъун рукІана гьел, киназго ЯхІя хІакъав авараглъун рикІкІунев вукІиндал.
33 Жидеда лъаларилан жаваб кьола ГІисае гьез. ГІисаца гьездаги абула:

– Дица нужедаги бицинаро лъил ихтиярaлдалъун гьаб хІалтІи гьабулеб бугебали.

12 бетІер

ЦІолбол ах ижараялъе кьун тарасул хІакъалъулъ

1 Мисал бачун, гьезие гьадинаб хабар бицине байбихьана ГІи-саца:

– Цо чияс, цІолбол ахги гьабун, сверун чали къан буго, чагъир жаниб цІцІуйзе чаналъе гвендги бухъун буго, хъаравуласе бор-хатаб хъощги бан буго. Цинги ахихъабазухъе ижараялъе гьеб ахги кьун, гьев къватІиве ун вуго.
2 ЦІибил барщараб мехалъ, гьес дол ижарачагІазухъе цо рагьтІател витІун вуго жиндие кколеб бутІа босизе.
3 Доз кквезеги ккун гьев рагьтІател вухун вуго ва чІового нахъе хъамун вуго.
4 Гьанже ахил бетІергьанас цоги рагьтІател витІун вуго. Гьесулги бетІер лъукъун буго, инжит-хІакъир гьа-вун вуго.
5 Нахъеги витІун вуго цоги батІияв. Гьевги доз чІван рехун вуго. ГІемерал цогидалги ритІун руго. Гьелги доз цоял ру-хун, цогидал чІван руго.
6 Цинги гьесул хутІун вуго гьениве ви-тІизе цохІо чи – гьесие вокьулев вас. Ахирги гьев витІун вуго ахил бетІергьанас, жиндир васасулгІаги хІурмат гьабилародайи-лан абун.
7 Амма ижарачагІаз цоцазда абун буго: «Гьале гурищ ирсилав. РачІа гьав чІвазе, – ирсги нилъеего хутІила».
8 Ккве-зеги ккун, чІвала гьез гьев, гьесул жаназаги ахикьа къватІибе ре-хула.
9 Гьанже щиб гьабилеб дов ахил бетІергьанас? ВачІинеги вачІун, чІвала гьес гьел, ахги цогидазухъе ижараялъе кьела.

10 Унго нужеца киданиги ТІехьалда цІалунгойищ букІинчІеб гьадинаб калима: «Къадалъ лъезецин ярагьунарилан къадахъабаз

нахъе рехараб гамачI битIахъе цололъ лъун буго. [11] Гьединаб букIун буго БетIергьанасул хIукму. Нилъер берда цебе лъугьараб кIудияб мугIжизат буго гьеб!»

[12] Гьеб мисал жидер рахъалъ бачараб букIин бичIчIана чIахIиял кашишзабазда. ГIиса кквезе хIаракат бахъулеб букIана гьез. Амма халкъалъукьа хIинкъун тезе ккана. Живго гьевги тун, нахъе ана гьел.

ГIисае кьолел суалалги гьесул жавабалги

Къайсарасе магъало кьеялъул хIакъалъулъ

[13] Цинги гьез цо-цо фарисеялги гьеродилалги ритIула ГIисахъе, гьесул кIал таризабизе кIоларищали бихьизе. [14] РачIун гьез ГIисада абула:

– Я МугIалим! Нижеда лъала мун ритIухъав чи вукIин. Лъилниги мурад цIунун, гьесие хIелиги дур пикруялда рекъоларо. Чи вихьун иш гьабулеб гIамалги дур гьечIо. Аллагьасул хIакъаб нух буго дур малъиги. Бице нижеда: къануналда рекъон, бегьулебищ къайсарасе магъало кьезе яги бегьуларебищ? Гьа, кьелебищ гьеб нижеца яги кьеларебищ?

[15] Гьезул хIилла-рекIкIги бичIчIун, ГIисаца абуна:

– Щай нужеца дир хIалал рихьулел? Бихье, цо динар босе гьанибе дихъе.

[16] Гьез гьеб босун бачIуна. Гьебмехалъ ГIисаца гьикъула:

– Лъил суратги хъвай-хъвагIайги гьалда бугеб?

Къайсарасул бугилан абуна гьез.

[17] – Къайсарасулаб къайсарасе кье, Аллагьасулаб Аллагьасе кье, – ян абуна ГIисаца гьезда.

Гьесул жавабалъ хIикмалъизаруна гьел.

Хварал тIаде рахъинариялъул хIакъалъулъ

[18] Цинги ГIисахъе рачIана къиямасеб къоялъ хварал тIаде рахъине рукIиналде инкар ккун чIарал саддукеял абулел гIадамал. Гьез ГIисада абуна:

[19] – Я МугIалим! Мусаца нилъее бихьизабун буго: «Цо пуланав чиясул вац хвани, гьесдасан лъимерги нахъе хутIичIони, гьесул вацас яче абе жиндирго хварав вацасул лъади, дов хварав вацасул наслу къинчIого букIине». [20] Масала, анкьго вац вукIун вуго. ЧIужу ячун хадув, лъимерги нахъе хутIичIого, хун вуго

кIудияв вац. 21 Цинги гьей ячун йиго хадусев вацас, амма лъи-
мер лъугьиналдего, гьевги хун вуго. Гьебго жо лъугьун буго лъа-
бабилев вацасулги. 22 Гьедин анкьавго вацас ячун йиго гьей,
ва цонигиясе лъимерги лъугьун гьечIо. Ахиралда жийгоги хун
йиго. 23 ХIасил, гьей анкьго росасул лъадилъун йикIарай гIадан
къиямасеб къоялъ лъил чIужулъун йикIине йигей?

24 Гьезие жавабалъе ГIисаца абуна:

– ТIухьдузда бугеб лъангутIиялъ, яги Аллагьасул къудраталда
божунгутIиялъцин гурищ нуж къосинарун ругел? 25 Къиямасеб
къоялъ тIаде рахъаразда гьоркьор я лъудби, я росал рукIине гье-
чIо, зобалазда ругел малаикзабазул гIадинаб гIумру букIине буго
доба гьезулги. 26 Хварал тIаде рахъине рукIиналъул хIакъалъулъ
цIаличIебищ нужеца Муса аварагасул хIакъалъулъ бицараб тIе-
хьалда? ЦIа рекIун бугониги, бухIунго лъугIулареб хъарахъалда
аскIоб Аллагьас гьеда абурабила: «Дун вуго Ибрагьимил Аллагь,
ИсхIакъил Аллагь, Якъубил Аллагь». 27 Аллагь – гьев хваразул
Аллагь гуро, чIагоязул Аллагь вуго. Кутакалда къосун руго нуж!

Бищунго аслияб амруялъул хIакъалъулъ

28 Гьезул бахIсалъухъ гIенеккун вукIарав ва ГIисаца кьураб ка-
милаб жаваб рагIарав цо динияв гIалимчияс, аскIове вачIун,
гьесда гьикъана:

– Къануналда бищунго аслияб амру щиб ккол еб? – абун.

29 ГIисаца гьесие жаваб кьуна:

– Бищунго аслияблъун ккола гьадинаб: «ГIенекке, Исраилил
уммат! Нилъер БетIергьан Аллагь цохIо вугев БетIергьан вуго!
30 Дурго БетIергьан Аллагь дуе вокьа дур тIолабго ракIалда-
лъун, дур тIолабго рухIалдалъун, дур тIолабго гIакълу-пикруял-
далъун, дур тIолабго къуват-жаналдалъун». 31 КIиабилебги: «Мун-
го гIадин вокьа дуе дуда аскIов вугевги». Гьеб кIиялдасаго тIа-
дегIанаб амру гьечIо.

32 Динияв гIалимчияс абуна:

– ЛъикI буго, МугIалим! ХIакъаб рагIи абуна дуца, Аллагь
цо вугилан ва Аллагь тун батIияв цоги бетIергьанги гьечIилан.
33 Жиндир тIолабго ракIалдалъун, тIолабго гIакълу-пикруялда-
лъун, тIолабго къуват-жаналдалъун Аллагь вокьулев вугони ва
жинда аскIов вугевги вокьулев вугони, инсанасе гьеб цIикIкIи-
не буго гьесул киналго батIи-батIиял къурбаназдаса.

34 Гьесул гIакъилаб калам рагIараб мехалъ, ГIисаца гьесда абуна:

– Аллагьасул ПарччахIлъиялдаса мун рикIкIад гьечIевин.
Гьелдаса хадуб тIокIаб лъилниги бахIарчилъи гIечIо ГIисада
щибниги гьикъизе.

«Давудил вас гуро МасихI»

35 Хадубги Мукъадасаб Рокъоб вагIза гьабулаго, ГIисаца абуна:
– Диниял гIалимзабаз щай абулеб МасихI Давудил вас вуги-
лан. 36 Илагьияб РухIалъ малъун Давудица жинцаго гурищ абу-
леб бугеб: «ТIадегIанав Аллагьас дир БетIергьанасда абуна: „Дир
кваранаб рахъалда гIодов вукIа, дица дур тушбаби дур хIатIазда
цере чIезаризегIан“». 37 Гьедин Давудица жинцаго МасихIиде
жиндир БетIергьанилан абулеб бугони, Давудил вас кин гьев
кколев?
ГIемераб халкъ букIана ГIисал гьединал вагIзабазухъ гъи-
ра-цIаялда гIенеккун.

«Диниял гIалимзабаздаса цIунун чIа нуж!»

38 ГIисаца гIадамазда малъулаан:
– Воре, гьал диниял гIалимзабаздаса цIунун чIа нуж. Гьезие
бокьула халатал гIабабиги ретIун хьвадизе, базаркъотIноб хал-
къалъ жидеего салам кьезе, 39 синагогабазда жанир киназдасаго
церегIан гIодор чIезе ва гьоболлъухъ кванил тIотIода нахъа би-
щунго хIурматияб бакI кквезе. 40 Рос хун хутIарал къоролзабазул
боцIи-рикъзиги кванала гьез, рихьдаего халатал дугIаби гьарула.
Гьеб кинабго цIикIкIун гьабунагIан, гIасияб букIине буго гье-
зие тамихI.

Къоролалъул садакъаялъул хIакъалъулъ

41 Мукъадасаб Рокъоб садакъаде гIарац лъолеб бакIалда данд-
витIун гIодовги чIун, ГIиса валагьун вукIана гьенибе гIарац
рехулел гIадамазухъ. Чанги бечедал гIадамаз гIемераб гIарац ре-
хулеб бугоан гьенибе. 42 ЯчIун цо мискинай къоролалъ рехана
бащдаб капекалъул багьаяб кIиго пахьул гIарац. 43 Жиндирго
муридалги аскIоре ахIун, ГIисаца гьезда абуна:
– ХIакълъун абулеб буго дица нужеда: гьанибе садакъаде гIа-
рац рехаразул бицани, гьадай мискинай къоролалъ бищунго цIи-
кIкIунин кьураб. 44 Цогидаз садакъа гьабуна жидерго боцIи-рикъ-
зи тIокIлъун, долъин абуни жиндиего хIажат букIаниги, сада-
къаде кьуна жиндирго бетIербахъиялъе хутIун букIарабщинаб.

13 бетIер

Дуниялалда ккезе бугелъул хIакъалъулъ

Мукъадасаб Рукъ щущазабизе буго

[1] ГIиса Мукъадасаб Рокъоса къватIиве лъугьиндал, гьесул цо муридас гьесда абуна:

– Я МугIалим! Гьал къадазулъ лъурал ганчIазул чIахIалъи, гьаб минаялъул кIодолъи!

[2] Гьесие жавабалъе ГIисаца абуна:

– Гьаб кIудияб кIалгIа бихьулагури дуда? ГанчIида лъураб цониги гамачI хутIиларо гьаниб кIалагъоркье чIвачIого.

Балагьал гIемерлъизе руго

[3] Мукъадасаб Рукъалда дандбитIухъе, Зайтуналъул магIарда гIодов чIун ГIиса вугеб мехалъ, батIаго гьесда аскIоре рачIун, Пётрицаги, Якъубицаги, Иоанницаги, Андрейицаги гьарана:

[4] – Гьаб дуца абулеб бугебщинаб иш кида лъугьине бугебали ва гьеб лъугьинехъин букIиналъе кинаб гIаламат загьирлъизе бугебалиги бице нижеда.

[5] Гьезие жаваб гьабун, ГIисаца байбихьана:

– Воре, цо лъицаниги къосинаризе гурин нуж! [6] Чанги вукIи-
не вугелъулха, жив дун вугилан абун вачIунев чи. Чангиял гьез
къосинаризеги руго. [7] Рагъал ккун ругилан ва ккезехъинги руги-
лан рагIани, гьелдаса нуж хIинкъуге. Гьеб цебеккунго лъугьине
ккола, ва гьеб жеги ахирзаман гуро.

[8] Цо халкъ цоги халкъалде, цо ханлъи цоги ханлъиялде тIаде
кIанцIила. БакI-бакIалда ракь багъарила, ракъи баккила. Гьеб
ккола лъимер гьабизе хIара чIваялъул гIадинаб унтиялъул бай-
бихьи. [9] Нужеца нужеего гIамал гьабе: щаян абуни, дун сабаб-
лъун нуж судалде ахIила, синагогабазухъе рачун рухила, наиб-
забазда ва парччахIзабазда цере чIезарила, дир муридал ругилан
нугIлъи гьабизе. [10] Амма ахирзаман тIаде щвелалде киналго хал-
къазда Рохалил хабар лъазабун букIина. [11] Судалда цере чIезе
нуж рачараб мехалъ, щибдай бицинаян цебеккунго ургъел ккоге
нужеда. ГьебсагIат нужерго рекIелъе рещтIараб жо абун биччай.
Щайгурелъул нуж гуро гьебмехалъ кIалъазе ругел, нужер рекIе-
лъе рещтIараб Илагьияб РухIин кIалъазе бугеб.

12 Вацас вац кьезе вуго чIвазе, инсуца вас кьезе вуго. Жидерго
эбел-инсуда данде рахъун, лъималаз гьелги кьезе руго чIвазе.
13 Дун сабаблъун киналго гIадамазда рихина нуж. Амма ахиралде
щвезегIан сабру гIурав чи хвасарлъила.

14 БукIинего бегьулареб бакIалда чIунтелалъул къабихIлъи* би-
хьила нужеда, – цIалулесда лъалин гьелъул магIна, – гьебме-
халъ мугIрузде лъута абе Ягьудиялда ругелал. 15 Гьеб къоялъ
тIохда вугев гъоркье рещтIунгеян абе, къваригIараб-тараб бо-
сизе рокъове жаниве лъугьунгеян абе. 16 Хурив вугевги жиндир-
го ретIел босизе нахъвуссунгеян абе. 17 Вай, къинал руччабазе ва
каранда хахулел лъимал ругел улбузе букIинаха дол къояз кIу-
дияб къварилъи-гIазаб! 18 Хасало лъутизе ккогегиян гьари-дугIа
гьабулел рукIа нуж. 19 Щаян абуни, гьебмехалъ рещтIине буго
Аллагьас дуниял бижаралдаса гьанжелъагIан букIинчIеб ва ха-
дубккун букIине къотIиги гьечIеб гIадинаб балагь. 20 Гьел къоял
къокълъизаризе БетIергьанасул къадар букIинчIебани, цониги
рижи хвасарлъизе букIинчIо. Амма жинцаго тIаса рищарал гIа-
дамазе гIоло гьел къоял къокъ гьаризе хIукму буго гьесул. 21 Гьеб-
мехалъ нужеда лъицаниги абуни МасихI гьале гьанив вугилан,
яги дова вугилан, – воре, нуж гьелда божуге. 22 Щаян абуни,
гIемер рукIине руго гьебмехалъ гьересимасихIалги гьересиава-
ргазабиги. Бажарани, хIатта тIаса рищарал муъминзабигицин
къосинаризе бокьун, чанги гIаламатал ва мугIжизатал рихьиза-
рила гьез. 23 Воре, нуж цIодорго чIа; гьале дица цебеккунго лъа-
забун толеб буго нужеда!

ГIадамил Лъимер кIиабизеги вачIине вуго

24 Дол къоязда, гьеб гIакъуба-къварилъиялдаса хадуб, бакъул
нур тIагIун ина, ва моцIрол канлъиги ссун ина. 25 ЦIваби зодиса
гIодоре гъенон рачIина, ва къвакIарал зобалги гьаргьадила. 26 Ва
гьебмехалда вихьила накIкIазда гьоркьосан бергьараб къудра-
талда ва кIодолъиялда ГIадамил Лъимер вачIунев. 27 Зоб-ракьа-
лъул цо рагIалдаса цоги рагIалде щвезегIан ункъабго рахъалдаса
жинцаго тIаса бищараб агьлу данде бакIаризе жиндирго мала-
икзабиги ритIила гьес.

---

* 13:14 Гьелъул магIна буго: Иерусалималъул Мукъадасаб Рокъоб мажусияз жидерго «аллагьзабазул» суратал лъела.

Инжиралъул гъотІол мисал

28 Нужеца мисалалъе босе инжиралъул гъветІ. Гьелъул гІар-
кьалабазда гІекІ базе ва тІамах бижизе байбихьараб мехалъ ну-
жеда лъала рии тІаде щолеб бугеблъи. 29 Гьелдаго релълъун, гьал
дица рицарал гІаламатал загьирлъараб мехалъ, нужеда лъала гьеб
нуцІикІалтІе щун бугеблъи. 30 ХІакълъун абулеб буго дица нуже-
да: дуниялалда гьаб наслу букІаго лъугьине буго гьеб кинабго.
31 Зобалги ракьалги тІагІаниги, дир рагІаби нахъе хутІизе руго.
32 Амма цониги инсанасда лъаларо гьеб къо, гьеб сагІат кида тІаде
щвезе бугебали. Я зобалазул малаикзабазда лъаларо, я Васасда
лъаларо, гьеб лъала цохІо Инсуда.

«Воре, нуж рорчІуда чІа!»

33 Воре, нуж рорчІуда чІа, кида бачІунебали лъаларелъул гьеб
заман. 34 Масала, пуланав чи сапаралъ унев вугони, гьес щивасе
хІалтІи бикьун рукъалъул иш рагьтІателазда тІадкъан тола ва ка-
вудул кІалтІа вугев хъаравуласдаги абун тола ворчІуда чІайилан.
35 Гьедин нужги рорчІуда чІа! Нужеда лъаларелъул рукъалъул бе-
тІергьан кида тІадвуссун вачІиневали: маркІачІумехалъищ, яги
сордо бащалъараб мехалъищ, яги радакье хІелеко бахъараб меха-
лъищ, яги рогьа-роцІараб мехалъищали. 36 Гурони, тохлъукье тІаде
рехун гьев вачІараб мехалъ, кьижун ратила гьесда нуж! 37 Нужеда
гуребги, цогидаздаги абулеб буго дица: воре, нуж рорчІуда чІа!

14 бетІер

Ягьудиязул кашишзаби ургъула ГІиса тІагІинавизе

1 КІиго къо хутІун букІана Пасхаялъул ва РеччичІел Панкъа-
зул Байрамалъул анкь тІаде щвезе. ЧІахІиял кашишзабиги ди-
ниял гІалимзабиги ургъулел рукІана хІилла-рекІкІалдалъун ккве-
зеги ккун ГІиса чІвазавизе рес кколарищали. 2 Амма абулеб бу-
кІана байрамалъул къоялъ лъикІ гурилан, халкъалъул дандечІей
багъаризе бегьулилан.

Цо чІужугІаданалъ ГІисае гьабураб лъикІлъи

3 Барасалъ унтарав Симон абулев чиясул бакІалда Бетания ро-
сулъ кваназе гІодов чІун ГІиса вугеб мехалъ, тІаде ячІуна махІ
гьуинаб цІакъ къиматаб ва бацІцІадаб нахул цІураб щагІил

сурахIиги босун, цо пуланай чIужугIадан. СурахIиги бекун, гьелъ гьеб нах ГIисал ботIроде чIехьола. [4] Гьенир рукIарал цо-цо гIадамал ццин бахъун лъугьуна. Гьез цоцазда абулеб букIана:

– Щай гьабгощинаб нах гIадада хвезабулеб? [5] Бичун букIарабани, лъабнусго динаралдаса цIикIкIараб гIарац щвелаан гьелъухъ, цинги мискинзабазе садакъаде кьезе бегьилаан гьеб.

Гьедин гьей чIужугIаданалдаса рази гьечIого гаргадилел рукIана гIадамал. [6] ГIисаца гьезда абуна:

– Те гьей жийго! Щай нужеца гьей къварид гьаюлей? Дие лъикIлъи гьабулейлъидал гьей йигей. [7] Мискинзаби кидаго ратила нужеда аскIор, бокьанщинахъе нужеца садакъа кьезе. Дунин абуни кидаго гуро нужгун вукIунев. [8] Гьелъ гьабуна жиндихъа бажарулеб иш; цебеккунго дир черхалда тIаде махI гьуинаб нахги тIун, хабалъейин гьелъ дун къачIалев вугев. [9] ХIакълъун абулеб буго дица нужеда: тIолабго дуниялалда Рохалил хабар лъазабунщинаб бакIалда бицен букIине буго гьай гIаданги ва гьалъ дие гьабураб лъикIлъиги ракIалде щвезабун.

Ягьуда Искариот ГIисае хилиплъула

[10] АнцIила кIиявго чапарасда гьоркьов вукIарав Ягьуда Искариот ана гьебмехалъ чIахIиял кашишзабазухъе, ГIиса гьезда кодове кьезе разилъун. [11] Гьеб хабаралдаса дол цIакъ рохана, ва Ягьудае гIарац кьезе кьотIиги гьабуна гьез. Цинги Ягьудаца балагьулеб букIана ГIиса гьезул кверде кьезе санагIалъи бугеб бакIги заманги.

Пасхаялъул квен

[12] РеччичIел Панкъазул Байрамалъул тIоцебесеб къоялъ, Пасхаялъул къурбаналъе кьегIер хъолеб къоялъ, муридаз ГIисада абуна:

– Пасхаялъул квен киб кваназе дуе бокьилеб? Инеги ун, нижеца хIадур гьабила гьеб.

[13] Гьебмехалъ ГIисаца жиндирго кIиго муридасда тIадкъала:

– Нуж а гьанже шагьаралде. Лъел гIеретIги цIун вачIунев цо чи ватила нужеда. Нуж гьесда хадур а. [14] Цинги гьев жаниве лъугьараб рукъалъул бетIергьанасда нужеца абе: «МугIалимасе лъазе бокьун буго жиндирго муридалгун цадахъ Пасхаялъул квание рукъ киб бугебали». [15] Гьес нужеда бихьизабила чIухIизабун къачIараб гIатIидаб тIасарукъ. Гьеле гьениб гьабе нужеца нилъеего Пасхаялъул квен.

[16] КIиявго мурид шагьаралде ана ва гьенире щведал, ГIисаца абухъе, ишги тIубана. Цинги Пасхаялъул квенги хIадур гьабуна.

[17] Дуниял рукIкIараб мехалъ анцIила кIиявго чапаргун цадахъ
ГIиса гьенив парахалъула. [18] ГIодор чIун кваналел рукIаго, ГIи-
саца абула:

– ХIакълъун абулеб буго дица нужеда: дида цадахъ гьанир
кваналел ругел нужер цояв дие хилиплъила.

[19] ЦIакъ пашманлъун лъугьуна гьел. Цин-циял рахъун цIехола:

– Дун гуро гурищ? – абун.

[20] ГIисаца гьезда абула:

– Дида цадахъ гьаб гъадриниб чед ччулев вугев анцIила кIи-
явго чапарасда гьоркьов вуго гьев. [21] ГIадамил Лъимадул иш
ккезе буго ТIухьдузда хъван бугеб куцалда. Амма квешаб балагь
рещтIине бугебха ГIадамил Лъимер тушбабазул кверде кьурав
чиясде. Дуниялалда вижичIевани лъикIан гьесие.

[22] Гьедин кваналел рукIаго, ГIисаца, цо чедги кодобе босун,
тIаде дугIаги гьабун, бек-бекун гьезухъе кьуна:

– Босе, кванай. Гьаб буго дир черх!

[23] Цинги, чогърол цIураб щурунги кодобе босун, Аллагьасе
рецщги гьабун, гьезухъе кьуна ГIисаца. Кинацаго иргадал гье-
къана гьеб щурумалъуса. [24] Гьес абуна:

– Гьаб буго гIемерав чиясе гIоло тIолеб дир би – ЦIияб
КъотIи щулалъиялъе тIолеб би. [25] ХIакълъун абулеб буго дица
нужеда: Аллагьасул ПарччахIлъиялда цIияб чагъир гьекъолеб къо
тIаде гIунтIизегIан дица гьаб цIолбол цIцIураб жа тIокIаб гье-
къезе гьечIо.

[26] Цинги гьез туркаби ахIана, гьениса рахъун ун, Зайтуналъул
магIарде рахана.

«Дуца дидаса инкар гьабила»

[27] ГIисаца гьезда абула:

– ЯхI рехизе буго нужеца кинацаго, ТIехьалда хъван буге-
лъул: «Дица вехь чIвала, гIиги рахъ-рахъалде тIурун ина». [28] Хун
хадув чIаголъараб мехалъ нужедаса цеве щвела дун Галилеялде.

[29] Пётрица гьесда абуна:

– Киназго яхI реханиги, дица яхI рехиларо.

[30] ГIисаца гьесда абула:

– ХIакълъун абулеб буго дица дуда: гьанже радакье хIеле-
ко кIицIул гIегIедилалде лъабцIулго инкар гьабизе буго дуца
дидаса.

[31] Амма Пётрица цIакъ ракIчIезабун абулеб букIана ГIисада:

– Дуда цадахъ хвезе кканиги, дица дудаса инкар гьабизе
гьечIо, – ян.

Гьединго абулеб букIана киналго цогидазги.

Гетсемания ахикь ГIисал гьари-дугIа

32 Гьале гьел щвана Гетсемания абулеб бакIалде. ГIисаца жин-
дирго муридазда абуна:

– Нуж гьанир гIодор чIун рукIа, дун Аллагьасе гьари-дугIа
гьабун вачIинегIан.

33 Пётрги, Якъубги, Иоаннги рачана ГIисаца жиндаго цадахъ.
РакI хIинкъараб ва къваридаб ургъалилъе ккана гьев. 34 ГIисаца
гьезда абуна:

– Хвалил гIазаб буго дир рекIее. Нуж гьанир рукIа! РорчIуда чIа!

35 Цинги, дагьав довегIанги ун, кIалагъоркьеги речIчIун, Ал-
лагьасда гьардезе лъугьана, бегьулеб батани гьеб хвалил сагIат
рикIкIад гьабейилан. 36 Гьес абулеб букIана:

– Абба!* Я дир Эмен! Мун сундуего хIалкIолев вугелъул, гьеб
хвалил лълъар гьекъезабуге дида. Амма дие бокьухъе гуреб, дуе-
го бокьухъе букIине биччанте!

37 ТIадвуссун вачIиндал, ГIисада гьел кьижун ратана. Гьес
Пётрида абуна:

– Симон! Кьижунищ мун вугев? Цо сагIаталъ кьижичIого яхI
гьабизе кIвечIеб къагIидаха дуда? 38 Воре, нуж рорчIуда чIа! Гьа-
ри-дугIаялде русса, нужго къосинарунгутIизе. Инсанасул рухI –
лебалаб, черх – загIипаб.

39 Нахъеги довегIанги ун, додинго Аллагьасда гьардезе лъугьа-
на ГIиса. 40 Гьанжеги тIадвуссун щведал, ГIисада гьел ратула,
беразул тIелхал бакIлъун, кьижун ккун. Щиб жаваб кьелебали
лъаларого хутIана гьел. 41 Лъабабизеги додинго тIадвуссун щве-
дал, ГIисаца гьезда абула:

– Нуж жеги рахIаталда кьижунищ ругел? Гьале, тIубанагури ки-
набго! ТIаде гIунтIана доб ГIадамил Лъимер мунапикъзабазул квер-
де кьолеб сагIат. 42 Гьа, рахъа! Доле хиянатчи тIаде щолев вугин!

ГIиса ккун вачун уна

43 ГIисаца гьедин абулаго, тIаде щвана Ягьуда, дол анцIила
кIигояздасан цояв. Гьесда цадахъ хвалчабигун ва тIилалгун тIаде

---

* 14:36 *Абба!* – дада, эмен.

бачIунеб букIана чIахIиял кашишзабазги, диниял гIалимзабазги, чIухIби-хIакимзабазги битIараб гIемераб халкъ. [44] Хиянатчияс гьезда лъазабун букIана: «Дица убач гьабурав чи ГIиса вукIина. Цинги ккве нужеца гьев. Вореха, хъаравуллъи кутакаб чIезабе!»

[45] Ягьуда битIун ГIисада аскIове уна, «Рабби!» – янги абун, гьесда убач гьабула. [46] ГьебсагIат тIад речIчIун гIадамаз ГIиса къан ккола. [47] Гьебмехалъ ГIисал цо муридас бахъун хьвагIараб хвалчаца цо чиясул (гьев вукIана кIудияв кашишасул рагьтIател) гIин къотIун рехула. [48] Гьездехун вуссун ГIисаца абула:

– Хвалчабигун, тIилалгун хъачагъасде гIадин кIанцIанагури нуж дун кквезе. [49] Щибаб къоялъ нужее вагIза-насихIат гьабулев Мукъадасаб Рокъов вукIунаангури дун. Гьениб нужеца диде квер борхичIо. Амма ТIехьалда хъвараб ритIухълъизе биччанте!

[50] Гьебмехалъ ГIисал киналго муридал, вукIаралъув гьевги тун, лъутун уна. [51] ГIицIаб черхалда тIад шаршавги жемун, цо гIолохъанчи вукIана гьесда хадув вачIунев. Амма рагъухъабаз гьев къан ккуна. [52] Шаршавги гъоркьго тун, толохIочго лъутун ворчIана гьев.

ГIиса тIадегIанаб судалда цеве чIезавула

[53] ГIиса вачана бищунго кIудияв кашишасухъе. Гьенир данделъун рукIана чIахIиял кашишзаби, чIухIби-хIакимзаби ва диниял гIалимзаби. [54] Пётрги вукIана нахъа-нахъа чIун вачIунев. Бищунго кIудияв кашишасул азбаралъувеги лъугьана гьездаго хадув цун. Цинги рагъухъабазда аскIов кIусун, цIадухъ хинлъулев вукIана.

[55] Гьебмехалъ чIахIиял кашишзабазги тIолабго тIадегIанаб судалъги балагьулеб букIана ГIиса чIвазе къотIиялъе гIураб гIайиб гьесде гIунтIизабизе цогIаги нугIлъи. Амма гьеб гьезухъе щолеб букIинчIо. [56] ГIемер рукIана гьересинугIлъи гьабулел чагIи, амма гьез бицараб жо данде кколеб букIинчIо. [57] Цере рахъун цо-цо гьересинугIзаз гьадин абулеб букIана:

[58] – Нижеда рагIана гьес абулеб гьаб инсанасул кквераз гьабураб Мукъадасаб Рукъ щущазабила дица ва лъабго къоялде, лъицаниги квер хъвачIого, цIидасан банги кьелаян.

[59] Амма гьелъие нугIлъи гьабулел гIадамаз бицунебгицин данде кколеб букIинчIо. [60] Гьебмехалъ тIаде вахъун бакьулъ эхетун бищунго кIудияв кашишас ГIисада гьикъана:

– Дуда данде нугIлъи гьабун гьаз бицунеб бугеб жоялъе жаваб кьезе рагIигойищ дур гьечIеб?

[61] ГІиса, микъан кІалъачІого, вуцІцІун чІун вукІана. Бищунго кІудияв кашишас цоги суал кьуна гьесие:

– Бице, мунищ кколев РахІманасул Вас МасихІ?

[62] – У, – ян абуна ГІисаца. – Нужеда вихьила ГІадамил Лъимер, Къудратав Аллагьасул кваранаб рахъалда гІодов чІунги ва зобалазул накІкІул парчабазда тІад вачІуневги.

[63] Гьебмехалъ бищунго кІудияв кашишас, жиндаго тІад букІараб ретІелги тІу-тІун балаго*, абуна:

– ТІокІалги сундуе нилъее нугІзал къваригІарал? [64] Нужеда рагІанагури гьасул гІасиял-пасикъал рагІаби. Щиб пикру нужер бугеб?

Киназго абуна гьев чІвазе къотІизе кколилан.

[65] Рахъун цо-цоял гьесде тударулел рукІана. Беразда чІортоги бухьун, кьабулеб букІана гьесда:

– Ле, авараг, лъица кьабурабали бице! – янги абулаго.

Цинги рагъухъабиги лъугьана гьев вухизе.

Пётрица ГІисадаса инкар гьабула

[66] Азбаралъув гъоркьа вукІарав Пётрида аскІое ячІана бищунго кІудияв кашишасул цо гъараваш. [67] ЦІадухъ гІодов чІарав гьесухъги ялагьун, гьелъ абуна:

– Мунги вукІанагури Назареталдаса ГІисада цадахъ.

[68] НагІадала ккун инкар гьабуна Пётрица. Дуца бицунеб жо щибилан, гьеб жинда бичІчІуларилан чІана гьев.

Цинги Пётрица къватІибехун нух босана. Гьебмехалъ бахъана хІелеко гІегІедулеб гьаракь. [69] Нахъеги гьев вихьун, гъаравашалъ гьенир рукІаразда бицана гьавги дозул чи вугилан. [70] Гьанжеги нагІадала ккуна Пётрица.

Цо заманаялдасан нахъеги тІаделъана гьесде дол гІадамал хІакъикъаталдаги мун дозул чи вугин, мунги Галилеялдаса вукІине кколин. [71] Амма Пётр Аллагьасул цІар бахъун гьедаризе лъугьана гьев нужеца бицунев чи жинда лъаларилан. [72] Гьебмехалъ кІиабизеги гІегІедана хІелеко. Пётрида ракІалде щвана ГІисаца жинда абун рукІарал рагІаби: радакье бахъун хІелеко кІицІул гІегІедилалде лъабцІулго инкар гьабилин дуца дидасайилан. ГІек-гІекиялда гІодана гьебмехалъ Пётр.

---

* [14:63] ЖугьутІазул гІадат букІана, цо кинаб бугониги гІасилъи бихьараб мехалъ, тІад бугеб ретІел бихъулеб.

15 бетIер

ГIиса Пилатида цеве чIезавула

[1]Дуниял рогьарабго, чIахIиял кашишзабиги, чIухIби-хIаким-
забиги, диниял гIалимзабиги ва тIолабго тIадегIанаб судги дан-
делъун хIукму тасдикъ гьабуна ва, вухь-вухьун вачун, ГIиса Пи-
латихъе кьуна. [2]Пилатица ГIисада гьикъана:

– Мунищха кколев жугьутIазул парччахI?

ГIисаца жаваб кьуна:

– Дуца абулеб бугоха гьедин.

[3]ЧIахIиял кашишзабаз гьениб гIемер батIи-батIияб гIайиб
гIунтIизабуна ГIисаде. [4]Пилатицайин абуни нахъеги гьикъана
ГIисада:

– Дуца жавабго кьолареб кинаб? Дуде гьаз гIунтIизабулеб бу-
гебщинаб гIайиб бихьуларищ?

[5]Гьел суалазеги ГIисаца щибго жаваб кьечIелъул, Пилат гIа-
жаиблъун-хIикмалъун хутIана.

ХIукму гьабула Варабба виччазе ва ГIиса
хъанчида вазе

[6]ГIадат букIана халкъалъ цIар чIварав цо туснахъ Пилати-
ца байрамалъул къоялъ къватIиве виччалеб. [7]Пуланаб питна-
ялда гIахьаллъун чи чIварал гIадамазда цадахъ гьебго зама-
налда жанив тIамун вукIана Варабба абулев цо чи. [8]Кидаго
гIадин жидер мурад тIубаян гьаризе рахъун ахIи базе лъугьана
гIадамал, гъун-чIван Пилатихъе рачIунаго. [9]Пилатица гьезда
абуна:

– ЖугьутIазул парччахI виччалищ, нужее бокьун батани?

[10](Пилатида лъалеб букIиндалха чIахIиял кашишзабазул жахI-
да-хIусудалъ хIал гьабун жиндихъе кьурав чи гьев вукIин.)
[11]Амма чIахIиял кашишзабаз халкъ тIамуна Варабба къватIиве
виччайилан гьаризе. [12]Гьебмехалъ Пилатица гьезда гьикъана:

– ЖугьутIазул парччахIилан абурав чиясе дица щиб гьабизеха
нужее бокьун бугеб?

[13]– Хъанчида вазе витIе! – ян ахIдана гьебмехалъ гIадамал.

[14]– Гьас гьабураб квешлъигIаги щиб? – абун гьикъана Пила-
тица гьезда.

Амма гIадамал тIадеги цIакъ ахIдезе лъугьана:

– Хъанчида вазе витIе! – ян.
[15] Халкъ рази гьабизе бокьун, Пилатица Барабба къватIиве
виччана. ГIиса цIалаца вухеян ва хъанчида ваян амру гьабуна.

БагIараб гIабаги зазил хьухьун гьабураб тажги

[16] Рималъул рагъухъабаз ГIиса вачуна сардарасул претория
абулеб кIалгIаялъул азбаралъуве. Рагъухъабазул тIубараб полк
бахъинабун букIана гьенибе. [17] БецIбагIараб ххамил гIаба* ххола
ГIисада тIад. Зазил хьухьун гьабураб тажги лъола гьесул ботIро-
да. [18] Жидеца ГIиса кIодо гьавулев вугев гIадин:
– ЖугьутIазул парччахI чIахъаги! – ян ахIдезе лъугьуна гьел.
[19] Цинги гIонсоца бетIер бухула ГIисал, тIаде тударула,
суждаялда чIун, гьесие бетIер къулулеб ххвел гьабула. [20] Ин-
жит-хIакъир гьавун хадуб, доб багIараб гIабаги тIаса ба-
хъун, жиндирго ретIел ретIуна гьесда тIад. Ва хъанчида вазе
вачун уна.

ГIиса хъанчида вала

[21] Хуриса вуссун вачIунев данде ккана Киренеялдаса Симон
абулев цо чи – Александрилги Руфилги эмен. Гьесда баччиза-
буна гьез ГIисае гьабураб хъанч. [22] Цинги ГIиса вачана Голгота
абулеб бакIалде. Гьелъул магIна ккола «Гвангвара гохI». [23] Мех-
тизе гьарулеб гьекъолеб жоялъул цIун щурун кьуна гьесухъе.
Амма ГIисаца гьеб гьекъечIо. [24] ГIиса хъанчида вана, ва лъица
щиб босилебали можоро тIамун, ГIисал ретIел жидедаго гьор-
кьоб бикьизе лъугьана рагъухъаби. [25] Радал сагIат ичIго тIубан
букIана ГIиса хъанчида вараб мехалъ. [26] Гьесде гIунтIизабу-
раб гIайиб рехсараб хъвай-хъвагIайги гьабун букIана хъанчи-
да, «ЖугьутIазул парччахI» абун. [27] КIиго хъачагъги вукIана
гьесда цадахъ хъанчида ван: цояв кваранаб рахъалда, цояв кве-
гIаб рахъалда.
[28-29] Цересан унел гIадамаз, гьев хIакъир гьавун, абулеб букIа-
на бутIрулги хьвагIулаго:
– Ле, щущазабун Мукъадасаб Рукъгун, лъабго къоялде гьеб
цIидасан балев багьадур! [30] Мунго хвасар гьаве! Хъанчидаса гIо-
дове рещтIа!

* 15:17 ПарччахIзабазул букIунаан гьел ратIа рахъизе лъалеб бецIбагIараб гIаба.

31 Гьебго къагIидаялда гьев хIакъир гьавун, цоцазда гаргадулел
рукIана чIахIиял кашишзабиги диниял гIалимзабиги:

– Цогидал хвасар гьарилилан вукIанин, живго хвасар гьавун
бажаруларев чи! 32 Исраилил умматалъул парччахI – МасихI гьев
ватани, рещтIа абе гьанже нилъеда вихьизе хъанчидаса гъоркье,
гьебмехалъ божила нилъ гьесда.

Гьесда цадахъ хъанчида рарал хъачагъалгицин рукIана ГIиса-
де хьанделел.

ГIисал рухI босун уна

33 Къалъул гIужалда сверухъе тIолабго дуниял бецIлъана. Гьеб
бецIлъи тIаса инчIо сагIат лъабго тIубазегIан. 34 СагIат лъабго
тIубараб мехалъ, цо гучаб гьаракьги гьабун, ГIисаца ахIана:

– Элои, Элои! Лема шевактани! – абун. (Гьелъул магIна бу-
кIана: «Дир Аллагь! Дир Аллагь! Щай дуца дун рехун тарав?»)

35 Гьенир рукIарал цо-цояз, гьеб рагIараб мехалъ, абулеб
букIана: «ГIенекке, Иляс аварагасде ахIи балеб буго!» – ян.
36 Гьебмехалъ векерун ун гьезул цояс, цIекIаб чагъиралдаги
ччун, чIорто босун бачIана, гIорол тIогьибги бухьун, гьесухъе
бегьана. Гьев чияс абулеб букIана:

– ЧIа, гьанже бихьилин хъанчидаса гьев вахъизе Иляс авараг
вачIунищали.

37 Цоги гучаб гьаракь гьабуна ГIисаца. Ва гьесул рухI босун ана.
38 Мукъадасаб Рукъалъул хирияб бакIалда бигъун букIараб пардав
тIарадаса ахаде щвезегIан кIихIи бихъун ана гьебмехалъ. 39 Рагъу-
хъабазул нусилбетIер вукIана ГIисал хъанчида дандвитIун эхетун.
Гьедин ГIисал рухI босараб куц бихьидал, гьес абуна:

– ХIакъикъаталдаги гьав чи Аллагьасул Вас вукIун вуго.

40 Гьенир нахъегIан чIун ралагьун руччабиги рукIана. Гьезда
гьоркьор рукIана Магдалаялдаса Марямги, гьитIинав Якъубил
ва Юсупил эбел Марямги, Саломеяги. 41 Гьел рукIана ГIиса Га-
лилеялда вугеб мехалъго гьесда хадур рачIун, гьесие хъулухъалъе
чIарал руччаби. Гьел гурелги, гьесда цадахъ Иерусалималде ра-
чIарал цогидал руччабиги гIезегIан рукIана гьенир.

ГIиса хабалъ вукъула

42-43 Гьеб букIана рузман къо. Шаматалда цебесеб къо букIиндал,
бакъ щинкIилалдего вачIун тIаде щвана тIадегIанаб судалда гьор-
кьов гIахьаллъулев ва халкъалда жаниб жиндир къадру-къимат

бугев Ариматеялдаса Юсуп абулев чи. (Аллагьасул ПарччахI-
лъиялде хьул лъурав чи вукIана гьев.) Гьев хIинкъичIого Пи-
латихъе ана ГIисал жаназа кьеян гьаризе. [44] ГIиса хванилан ра-
гIидал, гIажаиблъун хутIана Пилат. Дол рагъухъабазул нусил-
бетIерги ахIун, гьесда гьикъана цевегойищ хваравилан. [45] Гьев
нусилбетIерасдасан ГIисал хвалил хIакъикъат лъарабго, Пила-
тица изну кьуна гьесул жаназа нахъе босизе.

[46] Бичун босун бацIцIадаб хIебетгун, Юсупица ГIисал жана-
за хъанчидаса бахъана ва, хIебтил мусруги бан, гьеб букъана
кьурулъ бикIун къачIан букIараб нохъодул хабалъ. Нохъодул
кIалтIе цо кIудияб гамачIги гиризабун тана. [47] Магдалаялдаса
Марямги Юсупил эбел Марямги рукIана ГIиса хабалъ лъолеб
бакIалъухъ ралагьун.

16 бетIер

ГIиса хабалъ ватичIо

[1] Шамат къо индал, Магдалаялдаса Марямицаги, Якъубил
эбел Марямицаги, Саломеялъги бичун босана ГIисал мусруялда
бахине гьуинал махIазул нах. [2] Цинги анкьил тIоцебесеб къо-
ялъ* цудунго рахъун ун, гьел ГIисал хабаде щолеб мех букIана
гьанжего-гьанже бакъ баккулеб гIуж. [3] Нохъодул кIалтIаса га-
мачI лъицадай нахъе гиризабилаян ургъел бикьулел рукIана
гьел. [4] Амма гамачI нахъе гиризабун батана. (ЦIакъ кIудияб га-
мачIни букIана гьеб.) [5] Жанире лъугьиндал, гьезда гьенив квара-
наб рахъалда гIодов чIун ватана хъахIаб гIаба ретIарав цо гIоло-
хъанчи. РакI гьанцIун лъугьана гьел.

[6] – ХIикмалъуге нуж, – ан абуна гьес руччабазда. – Хъанчи-
да ван хвезаурав Назареталдаса ГIисайин нужеца валагьулев
вугев. Гьев хваралъуса вахъана. Гьев гьанив гьечIо. Гьале гьесул
жаназа лъун букIараб бакI. [7] Нужеца, инеги ун, гьесул муридаз-
даги Пётридаги абе Галилеялде ГIиса нужедаса цеве щвезе ву-
гилан. ГIисаца цебеккунго лъазабун букIараб куцалда, дова ви-
хьилин жидеда гьев.

[8] Кутакалда хIинкъарал ва хIикмалъарал гьел руччаби, соро-
дилаго гьеб нохъодаса къватIире кIанцIун, рекерун нахъе ана,
гьелъул хIакъалъулъ лъиданиги бицинеги кIвечIо гьезда.

---

* 16:2 ГьатIан къоялъ.

*Магдалаялдаса Марямида вихьула ГІиса**

9 Анкьил тІоцебесеб къоялъ бакъ баккилелдего хваралъуса ва-
хъарав ГІиса гьебго къоялъ тІоцеве вихьана анкьго шайтІан гьес
жиндир чорхолъа бачахъун букІарай Магдалаялдаса Марямида.
10 Инеги ун, гьелъ ккараб иш бицана цере ГІисада цадахъ рукІа-
разда – гьесда хадуб ракІ бухІун гІодилел рукІаразда. 11 Амма
гьел божичІо ГІиса чІаго вугин ва гьев жинда вихьанин абураб
Марямил рагІиялда.

КІиго муридасдаги вихьула ГІиса

12 Гьелдаса хадуб цоги батІияб сипаталда ГІиса вихьана ша-
гьаралдаса росулъе унев вукІарав кІиго муридасдаги. 13 ТІад ру-
ссун рачІун цогидаздаги бицана гьез жидедаги ГІиса вихьани-
лан, амма цогидал муридал гьездаги божичІо.

ГІиса анцІила цо чапарасдаги вихьула

14 Ахирги ГІиса тІаде вачІуна анцІила цо чапар кваналев ву-
кІараб бакІалде. Гьес гьезие бадибчІвай гьабула ракІ согІал ча-
гІи ругин нужилан ва жив чІаголъун вихьарал гІадамазда божи-
чІилан. 15 ГІисаца гьезда абуна:

– Гьаб дуниялалда киса-кирего щун, тІолабго Аллагьас би-
жанщиналда лъазабе нужеца гьаб Рохалил хабар. 16 Диде иман
лъурав ва лъадалъ ччун вахъун жиндир мунагьал чурарав чи хва-
сарлъизе вуго. Амма иман лъечІезе тамихІ букІина. 17 Диде иман
лъурал ратІа гьарулел гІаламатал гьадинал рукІина: дир цІарал-
далъун гьезда кІвела жундул рачахъизе ва гьезухъа бажарила ба-
тІи-батІиял мацІазда кІалъазе. 18 Борхьал кодоре рачаниги, загь-
ру гьекъаниги, тІиригги зарал лъугьинаро гьезие; унтаразда квер
хъвани, гьелги сахлъила.

* 16:9-20 НекІсиял хъвай-хъвагІаязги хъвадарухъабазги нугІлъи гьабулеб бу-
го «Маркица бицараб Рохалил хабар» гьаб бакІалда лъугІанилан. Гьедин-
лъидал хадуб кьун бугеб кесек Маркица хъвараблъун рикІкІунаро. Амма
гІадатлъун лъугьун буго гьеб бутІаги Маркица хъвараб тІехьалда гьоркьо-
бе бачин.

ГIиса зобалазде восун уна

[19] Гьедин гьезие хабар бицун лъугIараб мехалъ, ТIадегIанав
ГIиса зобалазде восун ана ва Аллагьасул кваранаб рахъалда
рещтIана. [20] Муридалин абуни, гьениса рахъун ана киса-кибе-
го Рохалил хабар лъазабизе. ТIадегIанасги квербакъулаан гье-
зие, ва гьез бицарабщинабги мугIжизатаздалъун ритIухълъула-
ан. Амин!